ОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ!

БУРЯАД ҮНЭН

Буряадай обкомой, Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй, Министрнүүдэй Соведэй орган

№ 129 (11727)
1968 оной
июниин 4,
вторник

сэн 2 мүнгэн

ҺААЛИШАД! ЗУНАЙ ҮЕДЭ ҮНЕЭН БҮРИҺӨӨ 1000 ЛИТР ҺҮ ҺААХЫН ТҮЛӨӨ МҮРЫСЭЭ!

ХҮРШЭНЭРЭЙ ЖЭШЭЭГЭЭР

...хойн совхозой олон- ...фермэнүүд эрхирэгэй- ... хадхажа, хүршэ ... Тиимэһээ малай ...шэрхүү, арга боломжотой гэжэ хэлэхэ- ...хогүй.

...совхозой һаалишад, ...I бэлшээриин үедэ ... 1000 килограмм ...жэ социалис уялга ...ика соогоо мүрысөө ...урялба гэжэ газе- ...аха, радиогоор шаг- ...ай һаалишад, мал- ...шэрһөө бидэ гээгдэ- ...рысоод лэ туршая» ...һэн байна.

...ье хаяа хадхажа ...энэрэйнгөө үүсхэлые ...а түрүүн дэмжэхэ ...нобди. Энэ мүры- ...итэйгээр оролсожо, ...ногооной шэмэтэй ...сагаан эдеэ ехээр ...һаамнай, гүрэндэ ...шад жэлэй, бүхэли ...эб амжалтатайгаар ...шуу.

...ойлгожо, Шэбэрэй ...(даагшань Д-Д. Цыдендоржиев) эрхирэгэйхидэй болон харганаагайхидай үүсхэлые совхоз соогоо эгээн түрүүлэн дэмжээд, зунай бэлшээриин хаһа —дүрбэ һарада үнеэн бүриһөө 1055 килограмм һү һаахабди гэжэ уялга абаа. Тус фермын түрүү һаалишад Цыбан Дондокова, Екатерина Абидуева, Долгор Сультимова гэгшэд өөһэдынгөө арга боломжые хаража үзөөд, зунай сагта габшагай шангаар хүдэлхэеэ бэеэ зэһэн, энэ үедэ үнеэн бүриһөө 1100—1200 килограммһаа бага бэшэ һү һаахабди гэжэ үгэеэ үгөө.

Шэбэрэй фермынхид хэлэһэн үгэдөө заабол хүрэхэ гэжэ этигэхээр. Эдэнэр үнгэрһэн таба һарада совхоз, аймаг соогоо эгээл ехэ һү һаажа, мүрысөөндэ эрхимлэжэ ябанхай.

Эдэнэй жэшээгээр Петропавловка, Маевка тосхонуудай һаалиин фермэнүүд зунай үедэ үнеэн бүриһөө мянган килограмм һү һаахын түлөө тэмсэхэ гэжэ шиидэбэ. Тэндэхи бэрхэ һаалишад Галина Белых, Нина Мануйлова, Евдокия Устинова болон бусад энэ үе соо үнеэнэй 1060—1000 килограмм һү абахын түлөө тэмсэхэ юм.

Хэнэйшье мэдэһээр, һайшаалтай ехэ уялга абаад, харюусалгатай зорилго урдаа табяад, тэрэнээ дүүргэхын түлөө болото хүдэлмэри хээгүй, бултаараа оролдоогүй һаа, энэмнай миил зүндөө бүтэшэхэгүй. Совхозой һаалишад, малшад, фермые даагшад, отделенинүүдэй хүтэлбэрилэгшэд, мэргэжэлтэд энээниие ойлгожо байна. Дүрбэ һара соо совхозой бүхы 1200 үнеэдэй тус бүриһөө мянган килограмм һү һаахын тула шангаханаар хүдэлхэ ёһотой болонобди.

Тиигэбэшье энээниие дүүргэхэ арга боломжо манда яһала бии. Нэн түрүүн гансахан хээрын бэлшээриин ногоондо найдаад һуухагүй, июлиин, августын эхинэй шанга халуун, һоно батагантай соо үнеэдтэ нэмэлтэ ногоон тэжээл һайса эдюулхэ байнабди. Энэ зорилгоор совхоздо бүхыдөө 478 гектарта горох обёос хоёр холижо таригдаа. Тэрэнэй ургасые горитой болоходонь сабшаад, фермэнүүдтэ асаржа, тусхай хобто кормушка соо хэжэ эдюулхэбди. Июниин һүүл болотор үнеэдһээ абтаһан һүнэй литр бүхэндэ 350—400 грамм талха таряанай зүйл эһээжэ эдюулэгдэхэ. Энээнэй ашаар июнь соо — ногооной хүсэд һайн болоогүйдэ үнеэдэй һү шэмэеэ татаха ушар усадхагдаха бшуу. Тэрэшэлэн шэнэ түрэһэн гунжадые оролдосотой һайнаар һаажа, һүтэй болгохоор дүршэлтэй һаалишадта тэдэ малые даалгаабди. Зундаа 200 гунжад түрэхэ юм. Энэ баһал һү һаалиие дээшэлүүлхэдэмнай горитой туһа нэмэри болохо. Фермэнүүдэй мал үдэр һүнигүй адуулагдаха, бэлшээри дээрээ һаагдаха болоно.

Мүнөө олонхи фермэнүүд зунайнгаа байрада зөөжэ ошонхой. Һү һаалияашье дээшэлүүлжэ эхилээ. Жэшээлхэдэ, Ангирай фермэ майн эхеэр үдэртөө 550 гарал килограмм һү һаажа байбал, мүнөө 1000 килограммда хүргэжэ ябана. Тиихэдэ майн эхин багаар совхоз соо бүхыдөө үдэрэй 4900 килограмм һүн абтадаг һаа, эдэ үдэрнүүдтэ 6500 гаран килограмм һүн һаагдана.

Зунай сагта һү ехээр һаахын тула гансашье һаалишад, малшад оролдохо бэшэ, совхозой дирекци, партком, отделенинүүдэй хүтэлбэрилэгшэд, мэргэжэлтэд, фермэнүүдые даагшанар—булта эбтэй эетэйгээр, үнэн шударгыгаар хүдэлхэ болонобди. Фермэнүүдтэ үдэр бүри халуун анхарал хандуулжа байха ёһотойбди.

Мүнөө һаалишад, малшадай дунда социалис мүрысөө бүри хүсэтэйгөөр дэлгэрүүлхын тула урмашуулгын шэнэ хэмжээнүүдые зохёогообди. Жэшээнь, зунай үедэ совхоз соогоо эгээл ехэ һү һааһан хүндэ курортдо амарха путёвко түлөөһэгүйгөөр үгэхэбди. Тэрэнэй удаа хоёрдохи, гурбадахи, дүрбэдэхи һуури эзэлһэн һаалишадта Москва, арадай ажахын туйлалтын выставкэдэ ошохо путёвко барюулагдаха. Тиихэдэ үшөө табан түрүү һаалишад амаралтын гэртэ ошожо амарха байна.

Тэрэшэлэн эрхимлэжэ гараһан отделени, фермын мал адуулгашад, даагшанар, отделениие эрхилэгшэд, мэргэжэлтэд 15-һаа 50 хүрэтэр түхэригэй шан абаха юм.

Ф. САВЕЛЬЕВ,
Загарайн аймагай Онохойн совхозой директор.

...ҮЛШЫН ДАБААН

...һхон нютагта гурбан ...ооһо тарянай баян ...а байна. Механиза- ...оролдолго ха юм. Эдэ- ...а богонихон болзор- ...г. Мүнөө жэлдэ 5600 ...иисэ хэрээһэлүүлэн, ...итайгаар таригдаа.

...илга үни дүүрэжэ, ...о, кукуруза тариг- ... Ойрын үдэрнүүдтэ ...дабаан дабагдахань. ...ханизаторнууд энэ зундаа ургасаяа һайнаар харууһалха хүсэлтэй. Тарилгын үедэ социалис мүрысөөн үргэнөөр дэлгэржэ, колхозоймнай хоёрдохи тракторно-тарян ажалай бригада эрхимлэнэ. Тус бригада колхозойнгоо правлени, парткомой дамжуулгын Улаан тугта хүртэнхэй.

С. БИЛИКТУЕВ,
Сэлэнгын аймагай XX партсъездын нэрэмжэтэ колхозой гэшүүн.

ГУРБАН ХОНОГООР УРИДЛАБА

Зэдын вольфрам-молибденэй комбинадай коллектив продукци гаргаха таба һарынгаа түсэбые майн 29-дэ дүүргэһэн байна. Вольфрамай, молибденэй концентрат абаха даабари үлүүлэн дүүргэгдээ.

Первомайский, Холтоһоной руднигуудай, шулуу нүүрһэ малтан абадаг Баянголой шахтын хүдэлмэришэд табан жэлэй түсэбые болзорһоонь урид дүүргэхын түлөө мүрысөөндэ һайн үрэ дүн харуулжа ябана. Тэдэнэр таба һарынгаа даабариие болзорһоонь урид дүүргэнхэй.

К. БУХАЕВ.

...РЭХЭ ЖЭЛЭЙ ТҮСЭБӨӨР

...абяан нэгэшье мину- ...й. Оёдолшо бүхэн сү- ...һараһаар байтар три- ...һанай хамсы, захынь ...һинь хадана. Хүн ...гөө ажал ханамжатай- ...эна.

...тушаан абагшад бэ- ... хубсаһа наринаар ...рана.

...ыдыпова оёдолшодой ...тардаг. Тэрэ түргэ- ...р хубсаһа оёно гэжэ ...нагүй. Зина Хяагтын ээрэлгын-трикотажна фабрикын хүдэлмэришэдэй дунда дэлгэрһэн социалис мүрысөөндэ эрхимлэһээр үнинэй.

Трикотаж хубсаһа оёгшо Зина Цыдыпова табан жэлэй гурбадахи жэлэй даабарита түсэбөө дүүргэбэ. Тэрэ май һараһаа 1969 оной түсэбөөр хүдэлжэ эхилээ. Халаан бүхэндэ нормоёо 1,5 дахинһаа үлүүгээр дүүргэжэ, ажалдаа амжалта туйлаа.

С. КЛИМОВ.

ЗОРИҺОНДОО ХҮРӨӨ

Дүрбэн жэлэй саада тээ энэ фермэ ойройдоо 4 мянга хүрэхэгүй тахяатай байһан. Үндэгэншье үсөөн абтадаг һэн.

Харин мүнөө «Восход» колхозой шубуунай фермэ танигдахаар бэшэ болошонхой. Наратай дулаан үдэр тэрэ багайнь тала дайдые бүрхөөһэн зургаа мянга шахуу дүн сагаан тахяанууд исалжа байдаг.

Эдэ олон мянган шубуудые Евдокия Калашникова түрүүтэй, шадамар бэрхэ шубуушад Анна Покацкая, Мария болон Маланья Русинатан харууһалдаг. Оролдосотой һайн харууһанай ашаар тахяануудыншье олоороо үндэгэлнэ.

Тиигэжэ энэ фермэ байгша ондо бүхыдөө 220 мянган үндэгэ гүрэндэ худалдаха түсэбтэй аад, майн 31-нэй мэдээгээр 222 мянган үндэгэ суглуулжа, бэлэдхэлэй пунктда оруулаа. Эдэ үдэрнүүдтэ үндэгэй түсэбһөө гадуур абтана.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: шубуушан Е. Калашникова.

З. ТЭЛЛИНЭЙ фототекст.
Улаан-Үдын аймаг.

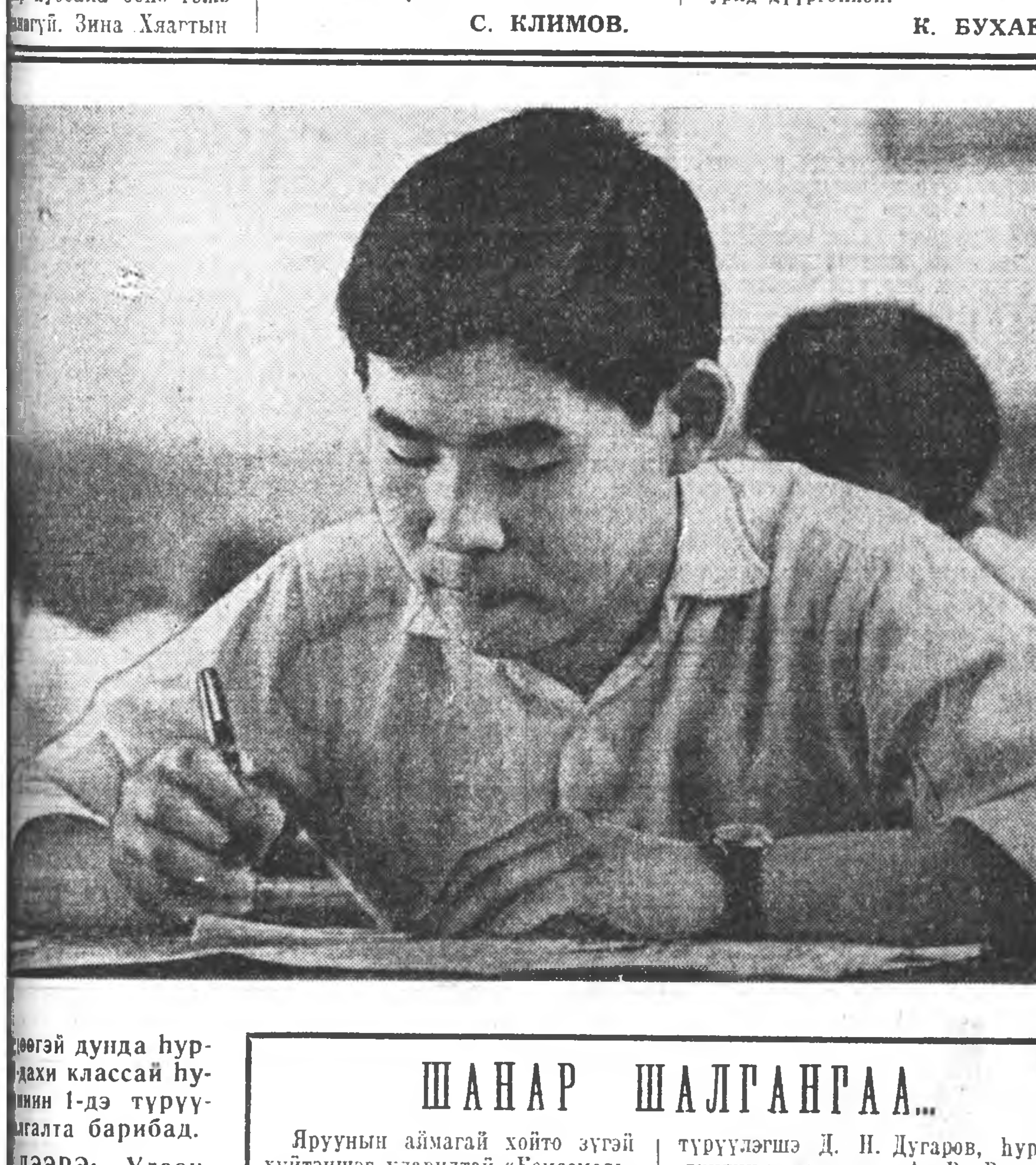

...өөгэй дунда һур-...дахи классай һу-...иин 1-дэ түрүү-...галта барибад.

...**ДЭЭРЭ:** Улаан-...дэхи һургуулиин ...классай һурагша ...иколаев шалгал-

...ЛИНАЙ фото.

ШАНАР ШАЛГАНГАА...

Яруунын аймагай хойто зүгэй хүйтэншэг уларилтай «Комсомольский» совхоздо хабарай тарилга түлэг дундаа ябана. Тэлимбын коммунистнар хабарай тарилгын үедэ хээрэ гаража газар хахалалгын, борнойлолгын шанар шалгалгада ходо хабаадана.

Сомоной Соведэй гүйсэдкэмой түрүүлэгшэ Д. Н. Дугаров, һургуулиин директор А. В. Вахрамеев болон бусад коммунистнар ажалай шанар шалгахынгаа хажуугаар, тарилгашадтай уласхоорондын болон бусад асуудалаар хөөрэлдөөнүүдые үнгэргэдэг заншалтай.

Ж. ЦЫДЫПОВ.

НЭГЭ ҺАНАЛТАЙГААР АЖАЛЛАХАДА...

Бидэнэй бүтээһэн ажал хэрэг хүн зониие баясуулдаг гээшэ. Шэнээр баригдаһан гэр соо түбхинэһэн ажалша зон яларһан шалын шэрэдэ, жэгдэ гоёор жэлэгдэһэн ханада анхарал табижа, тэрэниие эльбээдшье үзэдэг.

«Энээниие шэрдэгшэд, штукатурщигууд лэ муугаар хээ» гэһэн шэхэндэ хажар үгэ ажалшадай зүгһөө дуулахагүйн тулада бидэнэр яһала оролдожо, бүхы хүсэ шадалаа зорюулан, һайн шанартайгаар гэрэй дотор талын хүдэлмэри дүүргэнэбди.

Барилгаша басагад. Хабарай наранай элшэ доро согтой хүхюун тэдэнэр шэнээр баригдажа байһан гэрнүүд тээшэ алхална. Иигэжэ ажалайнгаа үдэрые омог дорюун хэрэгээр угтана. Түрэл ниислэл хотымнай үргэн салуу гудамжануудаар жэрылдэн бодоһон шэнэ гэрнүүдтэ ехэнхидээ барилгаша басагадай гараар түгэсхэлэй хүдэлмэри хэгдэнэ.

Цементын холисоор будалдаһан бурзан сагаан комбинезонтой басагад габшагай бэрхээр ажаллана. Эдэнэр хараалһан болзорһоо урид барилгын бүхы объектнүүдые эрхим шанартайгаар гүрэнэй комиссида тушаахын тула үнэн зүрхэнһөө оролдоно.

Манай бригадада хорин табан хүн. Булта өөрын шадал, мэргэжэлтэй. Тэдэниие зүбөөр ойлгожо, бүтээжэ шадахаар юумыень даалгажа үгэхэдэ, ёһотой һайн үрэ дүн туйлагдадаг aаб даа.

Ниислэл хотымнай эгээл томо библиотекын байшангай торхо Ербановай гудамжада баригдаба. Энэ барилгын дотор талые зохид һайнаар шэмэглэн, ханыень жэгдэлэн штукатурдаха талаар тон харюусалгатай хүдэлмэри бидэнэй урда табяатай.

Үндэр һаруул залнууд, олон таһалганууд. Эндэ үндэр мэргэжэлтэй манай хүдэлмэришэд Алла Ефимова, Валентина Григорьева, Надежда Гончарова гэгшэд халаан соогоо 16 дүрбэлжэн метр хана штукатурдаха даабаряа аяар 20—21 хүргэжэ, үдэрэйнгөө даабари холо үлүүлэн дүүргэнэ. Түргэнөөр хүдэлхэ мүртөө эдэнэр хододоо һайн шанартайгаар ажалаа бүтээдэг.

Буряадай барилгын управлениин 3-дахи СМУ-гай олон бригаданuудай дунда дэлгэрһэн социалис мүрысөөндэ оролсожо, габшагай бэрхээр ажаллаһан манай басагад бригадаяа мүнөө түрүү һуурида гаргаба.

Таба һара соо хэхэ даабаряа 25 процентээр үлүүлэн дүүргэһэн байнабди. Энэмнай бидэнэй туйлаһан тон ехэ амжалта гээшэ.

Урагшатайгаар ажаллаха бүреэ бригадымнай гэшүүд урмашажа, улам һайнаар хүдэлхые оролдоно. Тиигэжэ энэ библиотекын гэрэй дотор талые июнь һарын 20-до дүүргэхээр хараалнабди.

Холын Брянск городһоо комсомолой путевкоор ерэһэн Мария Нестеренко нёдондо манай бригадада хүдэлмэришэнөөр абтаба. Түрүүшын үдэрнүүдтэ мэргэжэл багатай дээрэһээ залуу басаган ехэ ядалдадаг һэн. Бидэнэр сүлөө сагай болоходо ходо туһалдаг бэлэйбди. Маша мүнөө бидэнһээ нэгэшье дутангүй ажаллаха мүртөө эрхим шанартайгаар хүдэлмэрээ бүтээжэ шадана.

Мүрысөөндэ эдэбхитэйгээр хабаадан, үйлэдбэриингөө арга боломжо зүбөөр хэрэглээд байхадаа, абаһан уялгаяа муу бэшээр дүүргэнэбди.

И. ЖИЛИНА.
Буряадай барилгын управлениин 3-дахи СМУ-гай бригадир.

ПАРИЖДАХИ ЗУРГААДАХИ ТУСХАЙ ХӨӨРЭЛДӨӨН

ПАРИЖ. (ТАСС). Вьетнамай Демократическа Республикын ба Америкын Холбоото Штадуудай түлөөлэгшэдэй зургаадахи тусхай хөөрэлдөөн Парижда уласхоорондын конференцинүүдэй байшан соо майн 31-дэ болоо. Хөөрэлдөөн 3 час 35 минутын турша соо үргэлжэлбэшье, «США-гай түлөөлэгшэдэй бодото оршон байдалые ойлгохые хүсэдэггүй байһан дээрэһээ хэлсээнэй үедэ зааханшье хубилалта болоогүй» гэжэ ДРВ-гэй делегациин тусхай түлөөлэгшэ пресс-конференци дээрэ мэдүүлһэн байна.

Өөһэдынгөө түлөөлэгшэдэй үгэнүүдэй текстые делегаци тараагаа.

Урда талынхидтаа эсэргүүгээр «хойто талын ээрхэг түримхэй ябуулга хэдэг дээрэһээ» Урда Вьетнамда американ сэрэгүүд байрлуулагдана, ДРВ-гэй газар бомбодогдоно гэһэн хэбэртэйгээр США-гай президентын тусхай даалгабаринуудай талаар элшэн сайд А. Гарриман үргэлжэлүүлэн хэлэһэн байна. Вьетнамдахи американ сэрэгүүдэй «аюулгүй байдалые хангаха», Урда Вьетнамай «хуулита» правительствые хамгаалха зорилгоор ДРВ-е бомбодонобди» гэһэн хэбэртэйгээр американ түлөөлэгшэ дахяад мэдүүлһэн байха юм. 1954 оной Женевскэ хэлсээнүүдые Вьетнамай Демократическа Республика «сахяагүй» гэһэн хэбэртэйгээр Гарриман ямаршье үндэһэ баримтагүйгөөр баталан хэлээ.

ДРВ-гэй делегациие толгойлогшо Вьетнамай Ажалшадай партиин ЦК-гай секретарь, ДРВ-гэй правительствын министр Суан Тхюи үгэ хэлэхэдээ, иигэжэ мэдүүлээ. 1954 оной Женевскэ хэлсээнүүдые имагтал Америкын Холбоото Штадууд оройдоошье сахинагүй. Тэдэнэр ээрхэг түримхэй ябуулга хэнэ, ДРВ-гэй газарые бомбодоно, 17-дохи параллелеэр тогтоогдоһон демилитаризованно зоно руу ороно. «Сайгоной правительство» гэдэг США-гай үгэ дууламгай туһалагшань, тэрэнэй гэшүүд вьетнам арадта урбажа, США-гай империалистнуудта бэеэ худалдагшад болоно гэжэ Суан Тхюи дахяад харуулаа.

Вьетнамай Демократическа Республикада эсэргүү бомбодолгонуудые, сэрэгэй бусад ябуулгануудые болюулха тухай асуудал шиидхэхэдээ, али али талын ямаршьеб «буулта хэхэ» тухай США-гай эрилтэнүүдэй оройдоошье үндэһэ баримтагүй байһыень ДРВ-гэй делегациие толгойлогшо элишэлээ, эндэ нэгэ талаһаа ээрхэг түримхэй ябуулга хэдэг Холбоото Штадууд тухай, нүгөө талаһаа ээрхэг түримхэй ябуулгада дайрагдаһан орон—Вьетнам тухай хэлэгдэжэ байна гээд ДРВ-гэй делегациие толгойлогшо онсолон тэмдэглээ.

Али али талаһаа «буулта хэхэ» һанамжые юундэ үргэлжэлүүлнэбта гээд американ делегациие толгойлогшодо хандан, Суан Тхюи хэлээ,— бидэнэр доро дурсагдаһан удхатай хамтын коммюнике толилжо шадаха байнабди: «Американ Холбоото Штадууд Вьетнамай Демократическа Республикын бүхы газар дээрэ бомбодолгонуудые, бусад бүхы дайнай ябуулгануудые үгэ дуугүйгөөр болюулха уялга даажа абана. Вьетнамай Демократическа Республика мүнөө, мүн урда мэтэ Холбоото Штадуудай бүхы газар дээрэ бомбодолгонуудые, сэрэгэй бусад ябуулгануудые хэхэһээ арсаһан уялга абана».

Үгынгөө түгэсхэлдэ ДРВ-гэй делегациие толгойлогшо иигэжэ мэдүүлээ: «Париждахи уулзалгын үедэ американ талын нэтэрэлдэлгые, хара һанаа гаргалгые бүхы олониитын үмэнэ бидэнэр үшөө дахин буруушаанабди. Хоёр талын һонирходог бусад асуудалнуудаар хэлсээ хэхэ аргатай болохын тулада Вьетнамай бүхы газар дээрэ бомбодолгонуудые, дайнай бусад бүхы ябуулгануудые США-гай дары түргэнөөр, үгэ дуугүйгөөр болюулха тухай бидэнэр эрилтэ хэнэбди».

Удаадахи тусхай хөөрэлдөө июниин 5-да хэхэ гэжэ тэдэнэр үгэеэ ойлголсоо.

КПЧ-гэй ЦК-гай ПЛЕНУМ ДҮҮРЭБЭ

ПРАГА. (ТАСС). Чехословакиин Коммунис партиин Центральна Комитедэй пленум эндэ болоод дүүрэбэ. Дүрбэн үдэрэй турша соо үргэлжэлһэн пленумэй хүдэлмэридэ ЧССР-эй президент Л. Свобода, КПЧ-гэй Центральна хиналта-шалгалтын комиссиин гэшүүд, коммунистнууд-министрнүүд, түбэй эмхи зургаануудай организацинуудай хүтэлбэрилэгшэд, КПЧ-гэй областной комитедүүдэй нэгэдэхи секретарьнууд хабаадалсаа.

Мүнөөнэй байдалые, партиин саашанхи зорилгонуудые, партийна талаар сагааруулга тухай КПЧ-гэй ЦК-гай комиссинуудай хэһэн хүдэлмэриин үрэ дүнгүүд тухай тоосоонуудые, партиин бюджедые пленум зүбшэн хэлсээ.

Гол элидхэлыень КПЧ-гэй ЦК-гай Нэгэдэхи секретарь А. Дубчек хэһэн байна. Парти ба общество доторхи мүнөөнэй байдалые тэрэ шэнжэлээ, январиин пленумһээ хойшонхи үе соо КПЧ-гэй ЦК-гай органуудай хэһэн ажал ябуулга тухай хөөрөө, КПЧ-гэй хүдэлмэрилхэ программые бэелүүлхэ талаар, общество дотор партиин дүүргэдэг хүтэлбэрилхы үүргэнүүдые шангадхаха талаар партиин саашадаа бэелүүлхэ зорилгонуудые хараалаа. Партиин XIV онсо яаралтай съездэдэ бэлдэхэ асуудалнуудта элидхэлшэ тогтожо хэлэһэн байна.

А. Дубчегай элидхэл тушаа үгэ хэлэлгэнүүд болоо. «Мүнөөнэй байдал ба партиин саашанхи ябуулганууд тухай» резолюциие пленум баталан абаа, Чехословакиин Республикые саашадань амжалтатайгаар хүгжөөхын тулада харилсаа холбоо эдэбхитэйгээр байгуулхыень уряалан, «партиин гэшүүдтэ, бүхы арадта КПЧ-гэй Центральна Комитедэй хандаһан хандалгые һайшаагаа, партиин XIV онсо съездые зарлаха тухай, съездэдэ бэлдэхэ тухай шиидхэбэриие, тэрэшэлэн ЧССР-эй гүрэнэй-хуули ёһоной байгууламжа тухай шиидхэбэриие баталан абаа.

Пленум хадаа Центральна Комитедэй составһаа А. Новотные гаргаа, КПЧ-гэй ЦК-гай Президиумэй гэшүүндэ кандидадай тушаалһаа М. Вацулик гэгшые сүлөөлөө, энэ тушаалда КПЧ-гэй Пражска городской комитедэй нэгэдэхи секретарь Б. Шимониие һунгаа. Тэрэшэлэн З. Млынаржые КПЧ-гэй ЦК-гай секретаряар, Э. Эрбаниие ЦК-гай секретариадай гэшүүнээр пленум һунгаһан байна.

КПЧ-гэй ЦК-гай гэшүүнэй тушаалнуудһаа Р. Цвик ба Б. Ломскиин, КПЧ-гэй ЦК-гай гэшүүндэ кандидадай тушаалһаа В. Шкодын арсаһые КПЧ-гэй Центральна Комитет анхаралдаа абаа.

КПЧ-гэй ЦК-гай секретариадай гэшүүн, секретарь З. Млынаржда КПЧ-гэй ЦК-гай юридическэ комиссиие хүтэлбэрилгые Центральна Комитет даалгаа. Соёл сурталай комисси хүтэлбэрилгые КПЧ-гэй ЦК-гай Президиумэй гэшүүндэ кандидат, КПЧ-гэй ЦК-гай секретарь Й. Ленартда КПЧ-гэй ЦК даалгаа.

КПЧ-гэй ЦК-гай Нэгэдэхи секретарь А. Дубчек пленум дээрэ түгэсхэлэй үгэ хэлэһэн байна. Мүнөөнэй шатада, хамагай түрүүндэ Чехословакиин Коммунис партиин XIV онсо съездэ али бүхы талаһаа бэлэдхэлгын үедэ партиин дүүргэхэ шухалын шухала зорилгонуудта тэрэ өөрынгөө үгые зорюулһан байна. Тус съездые 1968 оной сентябриин 9-дэ зарлаха гэжэ Центральна Комитет шиидхэһэн байна бшуу.

ПАРИЖДА БОЛОҺОН МИТИНГ ДЭЭРЭ В. РОШЕ ҮГЭ ХЭЛЭБЭ

ПАРИЖ. (ТАСС). Ажалшадай эрилтэнүүдые хүсэдөөр дэмжэхэ зуураа, мүнөөнэй байгуулалтые болюулхын тулада политическэ талаар хүсэлэл оролдолгоёо үргэлжэлүүлхые Франциин Коммунис парти һанаашална гээд Парижда болоһон митинг дээрэ Франциин Компартиин Генеральна секретарь Вальдек Роше хэлээ.

«Деголлевско засаг түрын байха үе саг үнгэрөө. Тэрэ мүнөөнэй байдалда саашадаа таарахаа болёо» гээд В. Роше хэлэһэн байна. Орон дотор мүнөө угаа шухала ушарнууд болоно. Забастовочно хүдэлөөнэй хүсэн, нягта жагсаал хэлсээ хэхыень, зарим буултануудые хэхые зүбшөөхыень правительствые, ээд баяшуулые баадхаа. Гэбэшье ажалшадай үшөө хэдэн бусад шухала эрилтэнүүдые хангахаһаа тэдэнэр үсэд нэтэрүүгээр арсажал байһаар.

Ж. Помпидугай шэнэ правительство байгуулһан тухай тогтоходоо, В. Роше иигэжэ хэлээ: Франциин үргэн олон арад зон мүнөө ямар нэгэн министрые һэлгэхые бэшэ, харин политикые болон засаг түрые хүсэдөөр хубилган һэлгэхые хүсэнэ. Орон хадаа эмхи гуримгүй ябадалые ба шанга засаг түрые гү, али ажалшан арадай аша туһада тааруу гүнзэгы ехэ экономическа, социальна, политическэ шэнэдхэлгэнүүдые бэелүүлжэ шадахаар ёһотойл демократическа байгуулалтые тогтоохо арга боломжые шэлэхэ ушартай болоод байна гэжэ үргэн олон ажалшад ойлгоно.

Арадай үргэн хүдэлөөнэй эрмэлзэлгые хангаха гансахан зам хадаа деголлевско засаг түрые зүүнэй үзэл баримталдаг партинуудта түшэглэдэг демократическа холбооной арадай правительстваар һэлгэхэ ябадал болоно гээд ФКП-гэй Генеральна секретарь тэмдэглэһэн байна.

«Гансахан лэ революционно парти гэхэдэ, Франциин Коммунис парти болоно. Имагтал тэрээндэ де Голль халдан ороно» гээд В. Роше хэлээ.

«Гурбадахи хүсэндэ» зам нээжэ үгэхэ зорилготой бүхы элдэб эсын политическэ мэхэ гохо гаргалгада хабаадалсахаһаа, орониие хүтэлбэрилгэһөө хүдэлмэришэн анги ба Компартиие холодуулхаһаа, Франциие американ харгалзалгада үгэхэһөө ажалшад, демокрадууд арсана.

Демократи болон социализмда зам нээжэ үгэхын тулада забастовко хэжэ байһан ажалшадай, студентнүүдэй эрилтэнүүдые дары түргэнөөр хангуулхын түлөө тэмсэл үргэлжэлүүлхэ, болохоёо байгаа һунгалтын үедэ деголлевско засаг түрые эсэслэн диилэхын түлөө ябуулга хэхэ; деголлевско засаг түрые коммунистнуудай хабаадалгатай демократическа холбооной арадай правительстваар һэлгэхэ шухала гээд В. Роше хэлээ.

Энэ гурбан зорилго туйлахын тулада бүхы хүдэлмэришэд болон демокрадуудай нягтаар жагсахыень Компарти уряална гээд В. Роше хэлээ.

Коммунист тухай хөөрөөн

АЖАЛАЙ ҺАЙН —ҺЭШХЭЛЬЭЭ

ХОРИИН үргэн тала. Баруун-Булагта дүтэлхэдэмнай хонишодой байра холоһоо харагдаба.

— Эндэ хоёр һүрэг хонин бии юм. Нэгэнниинь Амбуевтанай харадаг шэнээр түрэхэ хонид, нүгөөдэнь—Бадмаевтанай,—гэжэ бидэнтэй ябалсаһан Анаагай совхозой зоотехник-селекционер нүхэр Ринчинов хэлэбэ.

...Томогой ойро таяг тулаһан хүн зогсоно. Сагнайлгажа үмдэһэн малгай доороһоонь бууралтанги үһэн бултайгаад, һэбшээнһээ һэмбэлзэнэ. Саанань хоёр хүн хонидоо эдеэлүүлжэ, сүлөөгөө таһарна хэбэртэй.

— Сайн!—гэжэ хажуудань ошоод мэндэшэлбэбди.

— Сайн, сайн!—гэжэ түргэ түргөөр харюусаад:—Айлшад бууба ха юмга,—гээд миһэрбэ. Нюдэниинь ехэ сэлмэг, уряалгыгаар хүнүүдые харана.

— Совхозой түрүү хонишон нүхэр Бадмаев гээшэ,—гэжэ Ринчинов бидэниие танилсуулба.

— Иишэтнай һонин?

— Үгы даа. Харин саһан лэ орожо, бидэнээ мэгдэхээбэ хаш. Хонимнай һая түрэжэ эхилһэн аад...

— Хонидоо хабар түрүүлдэг гуримтай гүт?

— Тиимэ. Үбэл түрэһэндэ орходоо, хабарайхиинь хүнгэншэг гэжэ һанагшабди. Үбһэ хулһан хурьгадта ехэ хэрэгтэй бэшэ, тиигэһээр ногоон дээрэ гарашаха. Теэд хабарай түрэлгэн нэгэл дутагдалтай,—гэжэ Бадмаев халаглангяар хөөрэнэ.—Ямар бэ гэбэл, эртын хурьгадай нооһо үгэжэ байхадань, хабарайхид алга маахам.

— Олодохи жэлээ хонитнай түрэнэ гү?

— Долоодохи. һүүлшынхеэ түл үгэжэ байна гээшэ даа.

Минии таягыень ажаглан харахадам, Бадмаев тодожо абан:

— Нёдондо намар Горячинск курортдо ошоһон аад, зол бурууташа, халтиржа унаад, хүлөө хухарһан хүм. Мүнөө бараг болоо юм ааб даа. Тиигэһээр бүришье мүлирхэ юм бэзэ. Үбэлдөө хэбтэриин байхадаа, хонидһай түрана аа гү гэжэ ехэл сэдьхэлээ зобогшо бэлэйб. Хүл дээрээ бодоходоо, нюдөөрөөшье хонидоо харахадам, түһа болоһон шэнги агша һэн,—гэжэ хөөрэбэ.

— Норбо-Самба Жигжитович өөрөө үбһэеэ бэлдэдэг,—гэжэ Ринчинов мэдүүлбэ.

— Хонидойнгоо үбһэ, зелёнко түрүүшынхеэ пёлондо өөһэдөө бэлдээлди даа. Наба-хээбэшье, өөрынгөө гараар бэлдэһэн тэжээл гээшэ һайханшье, арьбаншье байна даа. 470 центнер үбһэ сабшаа һэмди. Лалаад центнерыемнай совхоз абаа һэн. Тиигээшье һаань, үбһэ, тэжээлээр дутамаггүй үбэлжэбэ гэжэ хабди,—гэжэ Норбо-Самба Жигжитович үгэ залгуулан хөөрэнэ.—Хүл дээрээ байжа, хонин ажалдаа ябаал сагтаа үбһэ, тэжээлээ өөрөө бэлдэдэг байхаб даа. Мүнөө республикын хонишодой һонин мурысөөн боложо байна. Тэрээндэ оролсоходошье юун болоо һэм. Мүрысөөн гээшэмнай хүнэй ажалда ольһо эршэ оруулдаг юумэн гээшэ...

Энэ хүнэй хөөрөө шагнахада, өөрынгөө хүсэндэ этигэһэн, үлүү үгэгүйгөөр ажалаа ябуулдаг нүхэр ха гэжэ абаһаар һанамаар. Би энэ хүн тухай урда тээнь дуулаа һэн хаб? Тиимэ, тиимэ! Анаагай совхозой коммунистнарай тоосоото һунгалтын суглаан дээрэ хэһэн Шангиновай элидхэл соо түрүүшүүлэй дунда Норбо-Самба Бадмаевай нэрэ дурдагдаа һэмнай даа. «Коммунист Бадмаев 1966 ондо зуун эхэ хонидһоо зуун хурьга абаа һаа, ойн баярта жэлдэ зуунһаа зуун, хоёр хурьга абалай...»

— Үнинэй коммунист гүт?

— Бүхы наһаараа,—гэжэ Бадмаев хүхюугээр харюусаба.—Билэдэйнгээ ёһоор 1947 онһооб.

— Хонин ажалда үнинэй гүт?

— 1949 онһоо.

— Мүнөө жэлэйтнай уялга ямар бэ?

— Зуунһаа зуун хурьган...

...Зуунһаа зуун хурьган. Бага бэшэ уялга. Теэд Норбо-Самба Жигжитович шэнги хүндэ этигэжэ ядамаар юумэн байхагүй. Үнэн сэхэ, хэлэһэндээ заатагүй хүрэхэ гэжэ оролдодог, сэбэр һэшхэлтэй хүн юм гэжэ нютагаархиниинь хэлсэдэг. Нютагаархиниинь зүб лэ хэлэһэн байха. Сэбэр һэшхэлтэй хүнэй ажалыншье урагшатай байдаг шуу.

Ц. ДОНДОГОЙ,
манай корр.

ТАНИЛХАН ЗАМААРАА ТАБАРУУЛАН

ЯРУУНА. (Телефоноор абтаба). Нарһатын соёлой байшангай дэргэдэ эмхидхэгдэһэн агитбригада аймагай ажалшадтай үнинэй танил. һүүлшын табан һара соо агитбригадынхид колхоз, совхозуудай малшад, таряашадта, Ехэ-Яруунын загаһашадта, Түрхэлэй геологуудта айлшалжа, нилээд олон концерт харуулжа, хөөрэлдөөнүүдые үнгэргөө.

Хабарай тарилгын үедэ тэдэнэр Үльдэргын, Эгэтын, Гүндын таряашадта уласхоорондын болон орон доторой һонинуудые дуулгажа, наадаяа харуулжа баясуулаа. һүүлэй үедэ агитбригада Ивэнгээр ябаад ерээ.

Буряад, ород арадай, совет композиторнуудай дуунууд, арадай хатарнууд, шог ёгто үгүүлэлнүүд тэдэнэй программые шэмэглэнэ. Дуушад Л. Черепанова, Н. Петрова, уран һайханаар уншагша Анисимова, баянистнар Шепилов, Минеев олоной дура буляана.

Мүнөө үедэ агитбригадын гэшүүд программаяа шэнэлэн һэльбээд, танил замаараа табархаяа бэлдэжэ байнад.

В. ЦЫБЖИТОВ.

Хүдэлмэриин шэнэ недели ба үйлэдбэри

ҮЙЛЭДБЭРИ ЭМХИДЭЛГЭ—АМЖАЛТЫН ҮНДЭҺЭ ҺУ...

Партиин ЦК-гай сентябриин Пленумһээ (1965 он) хойшо үнгэрһэн жэлнүүдэй туршада промышленна предприятинуудай ажабайдалда горитой хубилалта болоо. Хүдэлмэриин табан, амаралтын хоёр үдэртэй недели, түсэблэлгын болон экономическа урмашуулгын шэнэ гурим коллектив бүхэнэй урда харюусалгатай зорилго табяа.

Неделиин табан үдэрэй туршада түхеэрэлгэ, машинаяа бүтээсэ ехэтэйгээр хэрэглэжэ, ехэ продукци бүтээхэ, урда жэлнүүдтэй сасуулхада экономическа талаараа һайн үрэ дүн түйлаха, түсэбөө дүүргэхэ хэрэгтэй. Тиихын тула ёһотой бэлэдхэл хэхэ, үйлэдбэреэ зүбөөр эмхидхэхэ эрилтэ табигдаа. Хүдэлмэриин табан үдэртэй неделидэ орохо эрилтэ, бэлэдхэл дүүргэхэтэй хамта түсэблэлгын болон экономическа урмашуулгын шэнэ гуримтай холбоотой олон шухала асуудал шиидхэхэ хэрэг гараһан байна.

«Электромашина» заводой коллектив Эхэ оронойнгоо түрүү предприятинуудай тоодо түсэблэлгын болон экономическа урмашуулгын шэнэ гуримда, хүдэлмэриин табан, амаралтын хоёр үдэртэй неделидэ ороһон юм. Ажалаа шэнээр эмхидхэһэнһээ хойшо нэгэ, хоёр жэл боложо байна. Зарим тэды тобшолол хэжэ болохо гэжэ һанагдана.

Нэн түрүүн юун тухай тэмдэглэхэ шухалаб гэхэдэ, продукци үйлэдбэрилгэ ехэ болоһон байна. 1967 оной түрүүшын кварталтай сасуулхада энэ жэлэй 1-дэхи кварталай туршада 390 мянган түхэригөөр үлүү ехэ продукци бүтээгдэһэн юм. Кварталай түсэб амжалтатайгаар дүүргэгдэжэ, 68 мянган түхэригэй продукци даабариһаа гадуур үйлэдбэрилэгдөө.

Заводой коллектив гүрэнэй түсэб, абаһан социалис уялгаяа амжалтатайгаар дүүргэхын хажуугаар шэнэ түхэлэй автокран, электродвигатель бүтээжэ эхилһэн байна. А02 түхэлэй шэнэ электродвигатель технико-экономическа талаараа урдань эндэ бүтээгдэдэг электродвигательнүүдһээ бүлюу һайн, дэлхэйн эрхим зэргын продукциин тоодо оролсоһон юм. Мүн манай заводой тамгатай электрокипятильнигууд Ураалһаа Владивосток город хүрэтэр наймаалагдана. Энэ шэнэ продукци нёдондо бүтээгдэжэ эхилээ. Автокран бүтээгшэд гол түлэб продукциингаа хажуугаар машинын запасной частьнуудые хэдэг болоо.

Василий Ерохин, Кирилл Машинский, Михаил Андупов, Георгий Шаманский, Федор Брянский, Евдоким Шонхоев гэгшэдэй даадаг мастерска участогуудай, Тамара Зверева, Мария Протопопова, Валентина Бархатова, Владимир Всеволодов гэгшэдэй хүтэлбэрилдэг Совет засагай 50 жэлэй нэрэмжэтэ бригаданuудай коллективүүд ажалдаа амжалта түйлажа, социалис мүрысөөндэ эрхимлэжэ ябана. Эдэ коллективүүд даабаряа 110—115 процент дүүргэдэг, продукцяа һайн шанартайгаар бүтээдэг.

Хүдэлмэриин табан үдэртэй неделидэ, түсэблэлгын болон экономическа урмашуулгын шэнэ гуримда ороһон манай коллектив бүхы дээрээ яһала һайн үрэ дүн түйлаа гэжэ лаблан хэлэхээр. Үйлэдбэреэ зүбөөр эмхидхэхэ, бии байһан арга боломжоёо хүсэдөөр хэрэглэхэ талаар горитой тэмсэл ябуулагдаа. Харин манай ажалда һаад ушаруулдаг зарим дутагдалнууд зайсуулагдаагүй байһаар. Эдэ шалтагаанһаа уламжалан, экономическа талаараа бүри һайн үрэ дүн түйлаха хэрэгтэ элдэб бэрхэшээл тохёолдоно.

Ойрын сагта усадхагдаха ёһотой зарим дутагдалнууд тушаа тогтон хэлэхээр. Үйлэдбэреэ зүбөөр эмхидхэхэ, жэгдэ һайнаар хүдэлхэ гээшэ түсэб дүүргэлгын, һайн шанартай продукци бүтээлгын нэгэ гол нүхэсэл мүн. Шэнэ гуримда ороһон предприятинуудта энэ нүхэсэл илангаяа ехэ үлхэ шанартай.

Жэгдэ һайнаар хүдэлхэ тухай олон хөөрэлдөөн болодог, хэмжээн абтадаг. Гэбэшье энэ дутагдал мүнөө болотор хүсэдөөр усадхагдаагүй. Түрүүшын кварталай хугасаада жэгдэ бэшээр ажаллажа гараабди. Түрүүшын арбан хоногто һара соо үйлэдбэрилэгдэхэ продукциин 16,8 процент, хоёрдохи арбан хоногто—40,7 процент, гурбадахи арбан хоногто 42,5 процент бүтээгдэһэн байна.

Иимэ дутагдал юунһээ тохёолдоноб гэхэдэ, шудхалгын цех муугаар хүдэлһэн зандаа. Цехэй муу шанартай шудхалаагаар ондоо участок, цехүүдые хангадаг дээрэһээ хэрэгтэй болохо детальнууд саг соогоо бүтээгдэнэгүй. Энэ цехые һэльбэн заһабарилхын тула мүнгэн зөөри, хүсэ шадал гаргагдабашье, хэрэгтэй үрэ дүн түйлагдаагүй байһаар. Цехэй хүдэлмэришэдэй мэргэжэл шадабари бага, хүтэлбэрилхы тушаалтан һэлгэгдэжэ байдаг. Шудхалаа шалгадаг лабораториин хүдэлмэрилэгшэд түсхай бэлэдхэлгүй юм.

Жэгдэ бэшээр хүдэлдэг ушарай үшөө нэгэ шалтагаан юуб гэхэдэ, материально-техническа хангалга муу байһан зандаа. Энэ манай коллективэй гэмээр бэшэ. Гэбэшье ажалдамнай ехэ һаад ушаруулна. Хэрэгтэй материал заводто саг соогоо абтанагүй. Тиимэһээ үйлэдбэреэ жэгдэ һайнаар эмхидхэхэ арга олдоногүй гэхээр. Ажал хэнгүй миин байхагүйн тула ондоо материал бэдэрхэ, тэрэнээ һэлгэхэ, эртээнһээ хараалагдаһан түсэбтөө хубилалта оруулха ушар гарадаг. Эдэ бүгэдэһөө боложо яаралтайгаар хүдэлхэ, ажалдаа голодоһо гаргаха ушар дайралдана. Заводой материально-техническэ хангалгын таһагай хүдэлмэрилэгшэд хэрэгтэй болохо материалаа эртээнһээ захижа асаруулха тушаа бодомжолжо үзэхэ ёһотой.

Түсэб дүүргэхэ, жэгдэ һайнаар хүдэлхэ гээшэ үйлэдбэриин шухала асуудал. Тэрэниие шиидхэхын хажуугаар продукциин шанар һайжаруулха, өөрынь үнэ сэн хямдаруулха эрилтэ табигданхай. Иимэ эрилтэ үйлэдбэриин ондоо асуудалнуудтай сэхэ холбоотой. Ямар гаргашатайгаар продукци үйлэдбэрилэгдэнэб, тэрэнэй гаргаша хэр харюулагданаб? Энэмнай предприятиин технико-экономическа байдал элирүүлэн харуулна, олон асуудалда харюу үгэнэ.

Үйлэдбэреэ зүбөөр эмхидхээгүй, гол фонднуудаа һайнаар хэрэглээгүй коллектив экономическа талаараа мүртэй үрэ дүн түйладаггүй гэжэ мэдээжэ. Түсэблэлгын, экономическа урмашуулгын шэнэ гуримда ороһон предприятинуудта энэ эрилтэ тон шухала юм. Тэдэнэр продукциин өөрынь үнэ сэн хямдаруулха, һайн шанартай зүйлнүүдые ехээр бүтээжэ, худалдаха бүреэ олзо доход оруулдаг. Гүрэндөө олзо доход ехээр оруулаа хадаа, предприятида, бүхы коллективтэ, хүдэлмэришэн бүхэндэ ашатай. Олзо доход абаһан предприятинууд үйлэдбэреэ үргэдхэхэ, социально-культурна, гэр байрын барилга эрхилхэ, хүдэлмэришэдөө материальнаар урмашуулха фондтой болодог.

Манай завод түрүүшын кварталай туршада продукциин өөрын үнэ сэнгые доошолуулжа шадаа. Нэгэ түхэригэй товар... бүтээхын тула 88,... гаргаша хэгдэһэн ба... циин өөрынь үнэ сэ... ха арга боломжо кол... бии. Шэнэ техника ... түрүү онол арга, дүй... рэглэхэ, металл, матер... гол фонднуудаа ашаг... хэрэглэхэ гэхэ мэтэ ... жо бии.

Хүдэлмэриин табан ... делидэ ороһонһоо хой... ган киловатт электр... магдаһан байна.

Гүрэнэй мүнгэн ... риал, металл, инстру... хүдэлмэришэдые урм... гурим заводтомнай ... Иимэ гурим баталха ... гэжэ һанагдана. Хам... зөөридэ эзэн бусаар ... лодоһо гаргадаг хүд... хэһээхэ, металл, ... тайгаар хэрэглэдэг, ... дые урмашуулхада ... һайн, тэдэнэй харю... лүүлхэ гурим бата... табигдаа.

Жэгдэ һайнаар хүд... шанартай продукци б... рэнэй өөрынь үнэ сэн ... ха арга боломжонууд... байбал, гүрэнэй түсэб ... дүүргэгдэхэ, продукц... худалдагдаха ушарта... предприятиин эконом... хэ, абадаг олзо доход... хэ. Үйлэдбэри эмх... жалтын үндэһэ һуур... мэһээ энэ асуудалда ... анхарал хандуулха г... хала. Манай коллек... гээ дүй дүршэлһөө ... жэ, үйлэдбэреэ, ам... эмхидхэхэ хэмжээ бэ... на.

Н. ...
заводой ...

Улаан-Үдын локомотив-вагон заһабарилгын заводто дэлгэрһэн социалис мүрысөөндэ Петр Кравцовой хүтэлбэрилдэг комсомолшууд болон залуушуулай бригада эрхимлэжэ ябана. Бригадынхид халаанайнгаа даабари хододоо үлүүлэн дүүргэдэг юм. ЗУРАГ ДЭЭРЭ: комсомол-залуушуулай бригадын бригадир Петр Кравцов участогай мастер Анатолий Баев хоёр ажалдаа. П. БУРМАКИНАЙ фото.

Хахад жэлэй дүүрэхээ б...

ОЛЗОТОХО ХАРГЫДАА О...

Ходол гарза гайдаороно, мяха, һү болон бусад продуктнуудые гүрэндэ тушааха түсэб, даабаряашье дүүргэнэгүй гэжэ Эрхирэгэй совхоз элдэб суглаан, зүблөөнүүд дээрэ нэгэнтэ бэшэ зэмэлүүлһэн, шүүмжэлүүлһэн байха.

Харин нёдондо тус совхоз һүүлшын табан жэл соо түрүүшынхеэ гүрэндэ мяха, үндэгэ тушааха түсэбөө болзор соонь дүүргэжэ, гарзатаагүй, ашаг олзотой гарза юм.

Энээнһээ урагша жэлдэ 50—60 мянган түхэригөөр гарзатаха гэжэ түсэблэгдэдэг байһан аад, тус совхоз хайшан гээд гэнтэ ашаг олзотой болобо гээшэб гэһэн асуудал гарана. Али адууһа малайнь тоо толгой олошороо гү? Малыншье яһала олошороо, таряанайнь газаршье ехэ болоо. Теэд ажалайнь амжалтые ганса энээгээр тайлбарилжа болохогүй.

Нэн түрүүн адууһа малайнь ашаг шэмэ дээшэлжэ, газар таряалангаа бодомжотой зүбөөр, эзэн ёһоор эрхилдэг болоо гэжэ хэлэхэ хэрэгтэй. Нёдондо совхозой бүхы отделенинүүд урзанданайхида орходоо һү ехые һаагаа, үхэр малаа һайса таргалуулжа, шэгнүүр ехэтэйгээр тушаадаг болоо. Жэшээлхэдэ, нёдондо тус тустаа дунда зэргээр ойролцоол 150—200 килограмм шэгнүүртэй үхэр гүрэндэ тушаагдаһан һаа, мүнөө гол түлэб 270—290 килограмм шэгнүүртэй мал бэлэдхэлэй пунктда оруулагдаа.

Совхозой хүтэлбэрилэгшэд, мэргэжэлтэд адууһа малайнгаа тоо толгойе зүбөөр олошоруулха, бодомжотой һайнаар үсхэбэрилхэ хэрэгтэ ехэ анхарал хандуулна. Хэрбээ нёдондо үнеэд, бэеэ хүсэһэн гунжадай зуун толгой бүриһөө 74 тугал түлжүүлэгдэһэн һаа, мүнөө таба һара соо 60 шахуу тугал абанхай. Жэлэй дүүрэтэр үнеэдэйнь гуша гаран процентэнь тугаллаха юм. Мүн ажахын хонин һүрэгшье ашаг олзотой һалбари боложо байна. Урзанда хонин ажалынь арбаад мянган түхэригөөр гарзатаһан байбал, нёдондо найма мянган түхэригэй ашаг олзо үгөө. Мүнөө эндэ зуун эхэ хониһ бүриһөө 84 хурьган абтаа гэхэ гү, али нёдондонойхиһоошье һайн үрэ дүн түйлагданхай.

Хэнэйшье мэдэһээр бүхы амжалта, түйлалта нэн түрүүн тэндэхи ажалшад, малшадай габшагай шангаар, үнэн шударгыгаар хүдэлһэнэй ашаар ... талаар совхозой ... нинүүдэй эхин пар... зацинууд зоной дун... ехэхэн хүдэлмэри ... социалис мүрысөө ... рүүлжэ, һайнаар ... Таряан, мал ажал ... жэ байһан хүнүүд ... лөөһэ, эрхим үрэ ... та урмашуулгын ... гуримые тодо һон... гаргана. Элдэб ша... түлөөһыень жэн... Тиимэһээ һайнаар ... тэды шэнээн хэм... шуулгын түлөөһэ ... урид һайн мэдаа... абьяастайгаар ажа... Нёдондо жэлэй ... түрүү һаалишан Р... кова курортдо ама... шагнагдаа. Эрхим х... кентий Евсюков ... пион хонишоной» ... хүртөө.

Иннокентий Евс... дын хонишодой ажа... үгэ хэлэмээр байна... хонин харууһалаг... табан хүн хүдэлд... дапова, Дмитрий ... Санжимитыпова, ... денбазаров булта ... ажалша бэрхэ зон. ... нэр хонин бүриһөө 1... абаа. Байгша ондо ... нин бүхэнһөө 100 ... жүүлнэ. Энэ бригад... байдалые харахад... сахаар, юумэн бүх... тай, дард гэмэ зох... сэбэрлэгдэһэн, заһа...

Ажалай иимэ ту... хоздо олон. Гурбад... (Асагад) дүршэл... Рыгзема Дабаева та... һанайнгаа хахадые... наар хүдэлжэ ябана. ... үнеэн бүриһөө 18... һү һааха уялга аба... гаран килограмм һ... бэлшээриин дүрбэ һ... бүриһөө 1000 килог... бэшэ һү һаахаб гэж... баева баһал совхоз... сөөнэй охи бадаруул... хын һаалишад, ... һайн һайхан үүсх... республика доторо... дэмжэгдэжэ байна.

Совхозойхид саа... гаа улам ехэ ашаг ... хо, түрүүшүүлэй ... дүүрэн аргатай.

Загарайн аймаг.

ЗУРАГЛАЛ

ТАРЯАШАН

ХАБАРАЙ ҮГЛӨӨ. Тойроод абяа шэмэгүй. Ошорто мүнөө үглөө юундэшьеб даа хүйтэн шэнгеэр үзэгдэнэ. Ажалдаа яаража ябаһан сеялкэшэд Тимофей Михаханов Дамба Гомбоев хоёр өөр хоорондоо аалихан хөөрэлдэнэ. Тэрэ хоёрой хөөрэлдөөн Ошорто дуулдангүй, урдаһаа үлеэһэн һалхинда туугдана.

Таряалан. Хаб хара газар. Тээ саанань, хахалагдаагүй таряалан дээрэ һолоомоной үзүүр сайран харагдана. Ошорой доошоо, автомашинын мөөрнүүд тээшэ харахадань газар тэрэнэй урдаһаа өөрөө гүйжэ байһандал үзэгдэбэ. Яагаа түргөөр гүйнэ гээшэб даа. Эгээл энээн шэнгеэр саг ошоно. Энээниие хайшаншье гэжэ байлгахагүйш. Үнгэрһэн жэлнүүдые тангаал ой ухаандаа һэргээжэ, һанажа болоно.

Газар, газар... Харахада хаб хара газар. Гартаа абаад бажуухада зөөлэн, нэгэ заа шиигтэй. Ган гасуур жэлнүүдтэ шоройл хадаа шорой. Тооһон. Теэд газарай хурьһэн ямаршье һаа хэды ехэ ажамидаралта хүсэтэйб даа. Шэрүүн жэлнүүдтэ хэды олон хүниие энээхэн хара газар абарлаб? Ошор энээниие һайн мэдэхэ.

Хори гаран жэлэй саада тээ дайнай хүшэр хүндэ жэлнүүд Ошорой ой ухаанда һэргэн ерэнэ. Үлэн хооһон жэл. Ган-гасуур зун. Намар. Таряанай ургаса муу. Хүн зон эдихэ юумээр хомор. Ошор үдэр бүри арадаа арһан сумаа үргэлөөд, таряалан дээгүүр ябажа хоолос түүхэ. Орой намар болоходо тэрэнэйшье таряалан дээрэ олдохоёо болишохо. Ошор хооһон сумаатайгаар гэртээ бусаха дурагүй, үшөө нэгэ хэдэн хоолос олохо ааб-заб гэжэ таряалан дээгүүр яабаха. Үдэшэ гэртээ ерээд, хара газар шэнги болотороо һааритаһан нюур, гараа угаахадань, тэрэнь тэнсэлгүйгөөр шардаха, хордохо.

Хурьһэтэ алтан газар. Ажамидаралай хэды ехэ хүсэтэйбши даа. Ямаршье амитаниие тэжээнэш. Эдэнэйшни дунда муушье, һайншье амитад бии. һайншье, муушье сэдьхэлтэй хүнүүд бии. Эдээниие илгангүй нэгэ адляар тэжээнэш. Амитан бүридэ ажамидарал заяаһан хадаа иигэнэш. Муу сэдьхэлтэй, муухай һанаатай хүнүүд шамайе нүгөөдүүлһээ буляахые оролдожо, ээрхэг түримхэй ааша гаргажа, амгалан байдалтай, һайхан сэдьхэлтэйнүүлдэ гай тодхор ушаруулна. Харин һайхан сэдьхэлтэйшүүл шинии шарайе бүри һайхан болгохые оролдожол байдаг. Иимэ сэдьхэлтэй хүнүүдые тэжээхэдээ шинии ажамидаралта хүсэн бүри ехэ болоно, залуу болоношь. Ошор иимэл хүнүүдэйшни нэгэн. Тэрэнэй ажабайдал шамтай нягта холбоотой. Тэрэ бага балшар наһанһаа шамтай нүхэсөөгүй һаа, шамайе, шинии ажамидаралта хүсые мэдэхэгүй һаа, хүн болохошьегүй байжа магад, Ошор — таряашан. Энэ хүн шамтай бүхы хуби заяагаа холбоһон хадаа һайхан сэдьхэлтэй. Таряашан хүнэй сэдьхэлтэй. Иимэ сэдьхэлтэй байхыень шни, таряалан, ажамидаралаар долгилһон таряалан һургааш.

Автомашинын мөөрнүүд байра дээрээ эрьелдэһэндэл Ошорто үзэгдэнэ. Газар Ошорой урдаһаа өөрөө гүйжэ байһандли. Ошор олон юумэн тухай шэбшэнэ. Тэрэ түгаарай даараһанаашье мартажархинхай. Урдаһаань үлеэһэн һалхин тэрэнэй малгайе хиидэ абажа хаяхаар аашална.

Ажалай үдэр эхилээ. Ямар үдэр болохоб? Үсэгэлдэрэйхидөө адли 10 гектарта таряа мүнөөдэртөө тариха гү? Уржадар 35 гектарта тарилга хээ һэмнай. Тимофей Дамба хоёр үсэгэлдэр сеялкэнүүдээ тоһодоо, шүрэбүүдыень татаа. Вася мүнөө трактораа тоһодожо, солярка хэжэ байна ёһотой. һаатаагүйл һаа, үсэгэлдэрэйхиһөө дутуугүй ажаллажа болоно. Эдэ үдэрнүүдтэ шадаал һаа түргэлхэ хэрэгтэй. Тарилга дүүргэхэ сагтулаа!

Механизаторай иигэжэ шэбшэһээр байтар автомашина агрегадай хажууда ерээд зогсошобо. Ошор газарта буужа, һүниндөө газар хахалһан нэгэ тракторта найман жэл хамта хүдэлһэн Басилий Васильевтай хөөрэлдэһэнэйнгөө удаа, сеялкэнүүдэй орооһоор ашагдажа дүүрэхэдэ булад хүлэгэйнгөө кабина соо ороод, гэдэргээ эрьежэ хараба. Сеялкэшэдэй «ябуулад» гэһэн тэмдэг үгэхэдэнь тэрэ газаа дараба. Трактор тоһо бурьюулһаар, урагшаа хүдэлбэ. Ажалай үдэр эхилээ!

Ажалай үедэ сагай ошоһониинь мэдэгдэхэгүй. Нэгэ мэдэхэдэш тарияа тариха, газар хахалха саг тулажа ерээд байха. Энэ ажалаа хэһээр байтаршни үбһэ хуряалга хүрэжэ ерэхэ. Тииһээршье таряа хуряалга эхилшэхэ. Нёдондо хабар Ошорой Вася нүхэртэйгөө хэдэн зуун гектарта таряа тариһаар, 800 гектар газар хахалһаар байтар үбһэндэ орохо саг тулажа ерээ хамнай. Ошор үбһэндэ нэгэ хэдэн үдэр ябаа болоод, трактораа табижа, комбайнда һуугаа бэлэй. Механизатор тэрэ жэл «СК-4» түхэлэй шэнэ комбайн абаа һэн. Ошорой урзанда намар хуушарһан «СК-3» комбайнаар таряа хуряажа, аймаг соогоо хоёрдохи һуурида гарахадань колхозой правлени шэнэ комбайн даалгаһан юм.

Нёдондо намар Ошорой шэнэ комбайнаа таряа хуряалгада ябахаар бэлдээд байхадань «Дружба» колхозой комсомольско организациин секретарь Самбу Итыгилов ВЛКСМ-эй райкомой хүбүүдтэй Дунда-Хэрээтэ ерэжэ:

— Залуу механизаторнуудаа ойн баярай жэлэй таряа хуряалгын үедэ мүрысөөндэ уряалха болоолши,—гэжэ хэлээ бэлэй.

Ошор Аюшеев арсабагүй. Тэрэ 450 гектар таряаланһаа 5 мянган центнер ороохо хуряаха гэһэн социалис уялга абаба.

Ошорой абаһан уялга аймагай комсомолшуудай суглаан дээрэ зүбшэгдэжэ, таряа хуряалга дээрэ түрүү һуури эзэлхын түлөө мүрысөөндэ комсомол-залуушуулай 68 агрегат хабаадалсаа һэн.

«Дружба» колхоздо таряа хуряалга дүүрэбэ. Комсомол Ошор Аюшеев 332 гектарһаа 1630 центнер таряа хуряаба. Механизаторнууд хэдэн недели амараагүй ажаллаһан дээрэһээ амарха гэжэ шиидэбэд. Эгээл энэ үедэ Бэшүүрэй совхозойхид «Дружба» колхозой механизаторнуудые таряаемнай хуряалсажа туһалыт гэжэ гүйбэ. Колхозой таряашад арсабагүй. Ошор хамта ажалладаг нүхэдтэйгөө Шэбэртэ ерээ бэлэй. Тэрэ совхозой 100 гектар таряаланһаа 900 центнер таряа хуряажа, түрэл колхоздоо бусаа бэлэй. Комсомол Ошор Аюшеев ойн баярай жэлдэ иигэжэ ажаллаһанайнгаа түлөө Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Хүндэлэлэй грамотаар, Арадай ажахын түйлалтануудай выставкын дипломоор, үнэтэ бэлэгүүдээр шагнагдаһан байна.

— Ошор найдамтай хүн. Тэрэ газар хахалхадаашье, таряа тарихадаашье, таряа хуряахадаашье шанар һайнтайгаар хүдэлдэг,—гэжэ тракторно-тариан ажалай бригадын бригадир нүхэр Намсараев хөөрэдэг.

Колхоздо таряа тарилгын эхилхээ байхада Самбу Итыгилов Дунда-Хэрээтэ ерэжэ, ВЛКСМ-эй райкомой гэшүүн Ошор Аюшеевтэй хөөрэлдэжэ байхадаа:

— Шамайе ВЛКСМ-эй обкомдо дуудана. Ошохол болоош. Колхозһоо шамда Улаан-Үдэ ошохо командировко бэшүүлээбди,—гэбэ.

Ошор обкомой юундэ дуудаһыень мэдэжэ абахадаа Улаан-Үдэ гарахаяа таһа арсаба.

— Таряа тарилгын үедэ хаанашье ошохогүйб. Энээнһээ шухала хэрэг байгаа һаань ошохо һэм,—гэжэ колхозойнгоо комсомолой организациин секретарьта хэлээ бэлэй.

Ошорой иигэжэ арсахань зүбтэй байһан. Юуб гэхэдэ, обкомдо Ошор Аюшеевтэ ВЛКСМ-эй ЦК-гай «Алтан хоолос» гэһэн значок барюулха гэһэн байгаа бшуу.

...Таряалангай хаб хара газар. Энээн дээгүүр хойноо хоёр сеялкэ шэрэһэн трактор дабшана. Тракторай залуурые хүдэр бэетэй, гуша хүрөөгүй наһанай хүн шангаар адхана. Энэ хүн аалиханаар дуу дуулана. Тэрэнэй энэ дуун тракторай мотоорой нэгэ жэгдэ аялгатай ниилэжэ, ямар нэгэ хүгжэм болон тала дайдаар сууряатана. Теэд энэ хүн юун тухай дууланаб? Тэрэ баян тала тухайгаа дуулана. Таряалан тухай дуулана. Хара газар тухай дуулана. Хурьһэтэ хара газарай ажамидаралта хүсэн тухай дуулана.

Харин намартаа таряан далай хүсэ ехэтэйгээр долгилон, таряашан Ошор Аюшеевэй ажабайдалые, ажалые магтан, түүрээн дуулахал.

Г. РИНЧИНО.

Бэшүүр.

Дахин харюу хүлеэнэбди

«АДХА ТЭЖЭЭЛЬЭЭ—АЯГА...

Манай газетын энэ оной майн 8-най номерто толилогдоһон иимэ гаршагтай статья соо Баргажанай Ленинэй нэрэмжэтэ колхоздо һү һаалга доошолһон, фермын ажалай муугаар эмхидхэгдэжэ байһан тухай хэлэгдэһэн байгаа. Энэ шүүмжэлхы статья колхозой парткомой заседанида зүбшэн хэлсэгдэбэ гэжэ колхозой түрүүлэгшын орлогшо нүхэр Д. Бухаев мэдээсэнэ.

— Мүнөө үедэ һү һаали дээшэлүүлхын тула артелиин фермэ бүхэндэ ажалынь һайжаруулагдажа, һаамхай үнеэдтэ шэмэтэ тэжээл, талха таряанай зүйл нэмэжэ үгтэнэ. Партийна комитедтэ хараалагдаһан хэмжээн бэелүүлэгдэжэ, һү һаали нилээд нэмээ. һүүлшын арбан хоногой туршада хамта дээрээ арба гаран центнерээр ехэ һүн һаагдадаг болоо,—гэжэ тэрэ бэшэбэ.

Гэбэшье газетэдэ хэблэгдэһэн статьягай мүрөөр хэмжээ абтажа байһан тухай редакцида тодорхой харюу ушөөл үгтөөгүй гэжэ гэмдэглэхээр байна. ... зүбшэгдэһэн статья ... һү һаалга бэшэ, ... хэгдэхээр асуудал ... байгаа. Зарим ферм... шад дуталдана. Бар... тоо бүридхэгшын ... ша һаалишан ну... дүүргэжэ байһан бэ... шаа ямар зохихо хэ... байна хаб? Энэ асу... зой нравлени, парт... харюусахыень реда... сэнэ.

ҮНДЭҺЭН ШАЛТАГААНИИЕНЬ ЭЛИРҮҮЛХЭ

…байгуулгын замаар …урагшаа дабшаха тумэ …ай общественгоо үмэнэхи …ань улам ехэ болохо, улад …дэл, гурим журам бүри …эргэтэй. Совет арадай …а һаад тойбо татадаг бү… үндэһөөрнь үгы хэхын …унис парти, засаг түрэ… …хой хэмжээнүүдые хараа… …үлнэ.

…адал гаргагшадтай тэмсэл … тушаа КПСС-эй ЦК-гай, …ерховно Соведэй Президи… Министрнүүдэй Сове… …ной июльдэ гаргаһан тог… …хэбэринүүд дотор партий… …анай, ажахын зургаануу… …ын эмхинүүдэй зорилго… …и тодорхойлогдонхой.

… правительствын тогтоол … Буряадай республикын …ба Соведэй органууд эм… …ехэ хүдэлмэри ябуулна, …зургаануудые бэхижүүл… …саг үргэлжэ анхарал орол… …ана, ниитын гурим сахи… …ябадал гаргагшадтай тэм… …лээндэ шухала туһалам… …гэ үзүүлнэ. Партийна, … организацинууд залуу, … политическэ һайн бэлэд… …н хүдэлмэрилэгшэдые ми… …раануудта эльгээгээ. Эти… …ринень тэдэнэр бултадаа …р харуулна.

…адалһаа һэргылхэ, хуули, …агайруулагшадые түргөөр …, зохисотой хэмжээ абаха …и түрүү хүдэлмэрилэгшэд… … милициин бүхэли коллек… …д жэшээ харуулна.

…дэнь республика доторхи …ргаануудай хүдэлмэридэ, ниитын гурим бэхижүүлгэдэ аша үрэтэйгөөр нүлөөлнэ. Тиин. хулигантадаг, хүндэ хоро хүргэдэг ябадал һүүлэй жэлнүүдтэ хараа байса хороо. Үйлсэдэ газаагуур гэмтэ ябадал үйлэдэдэг ушар үсөөржэ байнхай. Элдэб хуули буса ябадал гаргаад, бэеэ нюухаар һэдэгшэдые бэдэржэ олохо хүдэлмэри улам эдэбхитэйгээр ябуулагдана. Энэ талаар милициин районно олохон таһагууд, республика бүхы дээрэ урданайхиһаа һайн үрэ дүнгүүдтэй.

Олоной газарта ниитын гурим хазагайруулагшадтай тэмсэлэй шангадхагдаһанһаа уламжалан милициин хүдэлмэрилэгшэд, илангаяа патруль болон постын милиционернүүд, участогуудай түлөөлэгшэд хулиганuудта шанга эрилтэтэйгээр хандадаг болоо. Милициин хүдэлмэрилэгшэдэй, олониитын эдэбхитэдэй, дружиннигуудай хабаадалтатайгаар хамтын шалгалта — рейд эмхидхэгдэнэ.

Гэхэтэй хамта ниитын гурим эбдэһэн, гэмтэ хэрэг үйлэдэһэн хүнүүдтэй тэмсэлэй талаар үшөөл олон дутагдал бии. Милициин зарим зургаанууд, арадай һайн дуранай дружинанууд, комсомолой габшагай отрядууд эдэбхи үүсхэл хүсэд гарганагүй, гэмтэ ябадалһаа һэргылхэ, хуули буса хэрэг үйлэдэгшэдтэй тэмсэхэ талаар элдэб онол арга үргэнөөр хэрэглэнэ гэхын аргагүй.

Архидаашадтай тэмсэл ниитын гурим бэхижүүлгэдэ ехэ удха шанартай. Архидаанһаа уламжалан арадай ажахыда горитой хохидол ушарна. Тиихэдэ нүгөө талаһаа архи ууһан хүн өөртөө хэды шэнээн хоро хүргэнэб, сүүдлүүлэгшэдэй олонхинь архиин һогтуугаар хулигантаһан, гэмтэ ябадал хэһэн байдаг.

Архидалгые хизаарлаха, хорихо гурим манай гүрэндэ хуулиин ёһоор тогтоогдонхой. Гэбэшье республика дотор архиншадтай тэмсэл һөгтоһон хүнүүдые тэлэрүүлгын газарта абаашалгаар, мүнгэн яла түлүүлгээр гол түлэб хизаарлагдашана. Иимэ хэмжээ абахын хажуугаар ямар шалтагаанһаа архидаан болоноб гэжэ элирүүлхэ, тэрэниие усадхахын тула эрид шууд оролдохо хэрэгтэй.

Эдеэ хоолой магазинууд соо архи аягалжа худалдадаг ябадал болюулха асуудал республикын газетэнүүдэй хуудаһанууд дээрэ тон зүб табигдаһан байна. Наймаанай гүйсын тала хараад, хаа хаанагүй улаан архи аягалжа худалдадаг ябадал һүүлэй үедэ дэлгэрһэн, харин Улаан-Үдэ городто, гурба-дүрбэн магазинда хара архи аягалдаг болоһон байба. Иигэжэ архи наймаалалгын дэлгэршэһэн дээрэһээ магазинууд соо ниитын гурим хазагайруулдаг, худалдан абагшадта һогтуушуулай һаад хэдэг, хулигантадаг ябадал үзэгдэнэ. Мүн иимэл шалтагаанһаа ниитын газарта хэрүүл, наншалдаа үүдхэдэг, бүлэнэрэй дунда шуугаа татадаг ушар али олон.

Архи худалдалгын гурим наринаар сахиха, архидаха ябадалтай тэмсэлээ шангадхаха асуудалаар Худалдаа наймаанай министерство, Улаан-Үдэ городой Совет эрид хэмжээнүүдые абаха ёһотой.

Согсолон хаража үзэхэдэ, ниитын гурим хазагайруулдаг, хулигантадаг ябадал олонхи ушарта залуушуулай, хуулиин наһа хүрөөгүй үхибүүдэй зүгһөө гаргагдана. Эдиршүүлэй зүгһөө гаргагдадаг гэмтэ ябадал элирүүлхэ, гол шалтагааниень усадхаха, гурим ёһо гүйсэд ойлгоогүй гүлмэр залуушуулые ажабайдалай, һуралсалай зүб замда оруулха хэмжээнүүдые республикын Ниитын гурим сахигша зургаанууд бэелүүлжэ байнхай. Республика доторхи милициин отделенинүүдэй дэргэдэ үхибүүдэй 20 комнато, эдэбхитэдэй хүсөөр хүдэлдэг 70 гаран комнато ехэхэн хүдэлмэри ябуулна. Тэдэнэй хүдэлмэридэ мянга гаран штатнабэшэ инспекторнүүд, дружиннигууд, комсомолой отрядуудай гэшүүд хабаадана. Тиин гэмтэ ябадалтан эдиршүүлэй дунда үсөөржэ байнхай. Тиибэшье республикын районуудта хуулиин наһа гүйсөөгүй аад, гэм хэһэн хүнүүдэй тоо үшөөл олон. Энэ талаар илангаяа профессионально-техническэ училищинуудта, хүдөө ажахын ба түмэр замай техникумуудтэ һурхэй бэшэ байна. Эдэ һургуулинуудай хүтэлбэрилэгшэдтэй, комитедүүдтэй хамта милициин хүдэлмэрилэгшэд ниитын гурим сахиха тодорхой хэмжээнүүдые суг хараалха, бэелүүлхэ гэжэ шиидээ.

Сууд, прокуратурын, арадай хиналтын, ниитын гурим сахилгын ба гүрэнэй бусад зургаануудай хоорондоо нягта холбоотойгоор хүдэлбэл, жэшээтэ һайн ниитын гурим хангаха тэмсэлэй амжалтатай байхань лабтай. Совет ёһо заншалда харша үлэгдэлнүүдые хамтын хүсөөр усадхаха зэргэтэйбди.

Манай орон дотор ниитын жэшээтэ гурим, журам дэлгэрүүлхын тула совет эрхэтэн бүхэн оролдодог гээшэ. Урзанданай июльдэ парти, правительствымнай тогтоол, шиидхэбэринүүдэй гараһанһаа хойшо ажалшадай коллективүүд ниитын гурим журам шууд сахихын түлөө улам эдэбхитэйгээр тэмсэдэг болоо. Улаан-Үдын авиационно заводой, ЛВРЗ-гэй, «Электромашина» заводой, Улаан-Үдын ашаа зөөдэг № 2 автомобильна предприятиин, Буркоопсоюзай автобазын болон бусад предприяти, эмхи зургаануудай коллективүүд архиншад, хулиганuудтай эрид шууд тэмсэнэ, милициин мэдээсэл, дурадхалнуудта анхаралтайгаар хандана. Гэхэтэй хамта, хуулиин гурим хазагайруулһан хүнүүдтэ халирхайгаар хандадаг, коллективүүдэйнгээ дунда хүмүүжүүлгын хүдэлмэри һулаар ябуулдаг предприяти, эмхи зургаанууд бии байһаар. Жэшээлхэдэ, Улаан-Үдын гэр баридаг комбинадта, нооһо угаадаг фабрикада, мяха-консервын комбинадта, 834-дэхи мостопоездо ниитын гурим хазагайруулагшад тушаа «Хулиган аашa гаргагшадтай тэмсэл шангадхаха тухай» СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй 1966 оной июлиин Указай ёһоор зохисотой хэмжээнүүд абтанагүй. Тодорхойлон хэлэбэл, журам эбдэһэн хүнүүдэй һайнаар ажалладагшье һаань, шагналыень хаһаха, гэр байра абаха ээлжээень хойшолуулха гэхэ мэтэ хэһээлтын хэмжээн абтанагүй. Тиин эдэ предприятинуудһаа хуулиин хэрэгтэ хабаадуулагдаһан, хулигантаһанай түлөө яла түлэһэн, хэһээгдэһэн, тэлэрэлгын газарта ороһон хүнүүдэй тоо үсөөрнэгүй, харин олошорхо тээшээ тэгүүлнэ. Зэмэдэ хабаадуулагдаһан хүнүүдые тэдэ предприятинуудай бүхы коллективэйнь зоной тоотой сасуулан харабал, республикын бусад газарнуудайхиһаа дээгүүр процент эзэлнэ.

Ниитын гурим сахиха зургаанууд арадай, комсомолой дружиннигуудтай халуун барисаатайгаар хүдэлдэг юм. Һайн дураараа туһалагшадай дундаһаа эдэбхитэй хүдэлмэреэрээ шалгарһан дружинын штабуудай начальнигууд, командирнууд, һүбэлгэн бэрхэ дружиннигууд манда яһала олон. Авиазаводой, ЛВРЗ-гэй, түмэр-замай узелай, главпочтамтын, хүдөө ажахын хүтэлбэрилхы кадрнуудай техникумэй, сэмбын фабрикын дружиннигууд тодорхой шэглэлтэйгээр, түсэбэй ёһоор эдэбхитэй хүдэлэн. Мүн Бэшүүрэй, Хяагтын, Улаан-Үдын, Кабанскын аймагуудай дружинанууд милициин зургаануудта һайнаар туһална.

Гэхэ зуура Мухар-Шэбэрэй, Хэриин, Хэжэнгын, Сэлэнгын, Зэдын ба Түнхэнэй аймагуудтахи арадай дружинанууд һулаар хүдэлнэ, нютагай милициин хүдэлмэрилэгшэдтэ мүртэй туһа хүргэнэгүй, тэдэнэй хүдэлмэри эдэбхижүүлхэ тушаа партийна, Соведэй органуудта дурадхал, һанамжанууд оруулагданагүй. Буряадай барилгын управлениин, Улаан-Үдын ТЭЦ-эй, модо болбосоруулгын комбинадай, мелькомбинадай дружинанууд ёһо тэдысэ тоологдоно гэхэдэ болохо. Хүдөөгэй олон һуурин тосхонуудта, Улаан-Үдэ городой микрорайон ба кварталнуудта дружиннигууд дежурлахаяа гарадаг аад, ниитын гурим хазагайруулха ябадалһаа һэргылхэ, гэм хэгшэдые элишэлэн бариха талаар биратай юумэ хэнгүй, ёһын тэдысэ ябана.

Ниитын гурим нягтаар сахиха асуудалаар засаг түрын зүгһөө хододоо анхарал оролдолгын гаргагдажа байдаг ушар милициин зургаануудай ажал ябуулгые улам һайжаруулха, хуули бусын элдэб ябадалнуудтай тэмсэлээ шангадхаха арга олгоно. Буряадай милициин хүдэлмэрилэгшэд үргэн ниитэ эдэбхидтэеэ хамта арад зоной халуун дэмжэлгээр ажал хэрэгээ улам һайжаруулха, журам эбдэжэ, хулитантажа, олон түмэн ажалшадай хүдэлхэ, амархa хэрэгтэ һаад ушаруулдаг заримашуултай бүри шангаар тэмсэхэ, ёһо бусын элдэб ябадал үндэһөөрнь усадхахын тула бүхы хүсэеэ элсүүлхые эрмэлзэнэ.

Д. ЭРДЫНИЕВ,
Буряадай АССР-эй ниитын гурим сахиха министр.

…үнгэргэгдэхэ бүхэдэлхэйн залуушуул болон студентнэрэй IX фестивальда дэлхэйн 120 га…дай түлөөлэгшэд хабаадалсаха юм. Тэндэ сугларха айлшадай урда Болгариин хүгжэмшэдэй …ктив наадаяа харуулха юм. Тэдэнэй дунда «Метроном» гэжэ студентнэрэй эстрадна ан…а. Зураг дээрэ: ансамблиин гэшүүд. Баруун гарта—дирижёр П. Славчев.

БТА—ТАСС-ай фото.

БАЯР БАЯСХАЛАНГААР БИЛТАРМА ГЭР

Һэеы гэртэ орохыемнай маанадые уриба. Оршон тойрон хадалиг газартай бэлшээринүүд нэмжынэ. Эгээн дүтын хүршындэ хүрэтэр арба шахуу километр болодог. Ахалагша хонишон Адьягай хүдэлдэг «Орхон» гэжэ гүрэнэй ажахын түбэй бууса хүрэтэр арбан зургаан километр. Һэеы гэрэй үрхөөр харахада сэлмэг огторгой сэнхиин харагдана. Имагтал эндэ, Монголдо иимэ байдаг. Наран шангаар шарана.

Манай эзэн Адья гушан таба тухай наһатай эхэнэр юм. Тэрэ үндэршэг бэетэй ухаансар хара нюдэтэй. Адья шамбай бэетэй, ута гэзэгэтэй, омогорхуу, хүхюутэй зугаатай, ажалда дуратай Донoй хасагуудай эхэнэрнүүд шэнгеэр намда һанагдахадал гээ.

Монгол заншалаар үүдэ руунь хараад, хоймортонь дабшалан һуухадаа нарата урда зүгые гэрэй үүдээр хаража болохо байгаа. Үһан бусалба. Гэрэй эзэн эхэнэр сайгаа эдеэшүүлжэ, һүлөө. Тиигээд монголнуудай уялгата ёһоор баридаг хоншууханаар анхилһан унда аягануудта хэжэ, тус бүридэмнай барва. Иигээд лэ хөөрэлдөө хэжэ болоно. Сай уунгүйгөөр ямар хөөрэлдөөн байха гээшэб...

— Минии нүхэрни хони адуулдаг, —гээд Адья хөөрөөгөө эхилээ.—Отара 600 хониньһоо бүридэдэг. Оролдохо, хэхэ юумэн бага бэшэ байдаг даа...

Энэ эхэнэр ямаршье гоёолтогүйгөөр намдуу түбшэнөөр хөөрэнэ. Гэр бүлынгөө, өөрынгөө нүхэдэй, ханинар болон танилнуудай ажабайдал тухай тэрэ зохидоор хөөрэжэ үгөө. Тэдэнэртэеэ хамта баясадаг, тала газарай ба хада уулын ажабайдалда тохёолдодог бэрхэшээлнүүдые сугтаа дабажа гараг байна бшуу.

Адья хонидойнгоо хойноһоо оролдосотой һайнаар харууһалдаг. Тэрэ намдуу газарта, уужам дэлгэр бэлшээринүүдтэ дуратай юм. Абяа шэмээнһээ хашарха, уужам тала дайдаяа һанаха байһан дээрэһээ городто ажаһуужа шадахагүй хаб гэжэ тэрэ һанадаг байна. Һургуулиие, удаань мал ажалай курсые дүүргээд, өөрынгөө хуби заяае тала газартай, түрэл хизаартаяа тэрэ холбоһон байгаа. Хэһэн хүдэлмэринь бүтэсэтэй байдаг. Табан жэлэй турша соо удаа дараалуулан 100 эхэ хонин бүриһөө 110 хурьга тэрэ абажа түлжүүлнэ. Үбгэнтэеэ хамта хонин бүриһөө дунда зэргээр 5 килограмм нооһо абажа, республика дотороо нооһо хайшалалгаар рекорд туйлаа. Адьягай социалис ажал ударнигай значогые, эхэгеройн дипломые бидэнэр хараабди. Тэрэ табан үхибүүтэй. Гурбаниинь хүгшэн эжытэеэ хамта түбэй буусада байжа, һургуулида һурадаг. Хоёр бага хүбүүдынь бүлэтэеэ сугтаа байна. Тэдэниие «Шэнэ гал» ба «Шэнэ һайндэр» гэжэ түрэлхидынь мүнөө үе сагайхяар нэрлэнхэй.

Адья газаа гараад, гэрэй хажуудa наадажа байһан үхибүүдтэеэ хамта гэртээ һөөргөө бусажа ороо. Үхибүүдынь түргэнөөр дадаадхёо. Обогор табаг бообо, бүхэлеэр шанаһан хониной мяха, айраг гэхэ мэтые заншалта ёһоор маанадта табяа.

— Маанад шэнэ ажабайдалтай мүнөө болонхойбди,—гээд Адья хэлэнэ.—Малшад тухай парти, правительство ехэ анхарал хандуулдаг. Жэшээлхэдэ, энэ маанадай һуужа байһан һэеы гэрые ударна ажалай түлөө правительственна шагнал болгон би абаа һэм. Нёдондо жэлдэ би өөрөө 13 мянга шахуу түхэриг салин, үшөө 4 мянган түхэригэй шагнал абаһан байгааб. Үбгэмни баһал ехэ салин хүлһэ абадаг. Ядамаргүйгөөр ажаһуудаг байнабди. Хилээмэ, бусад продуктнуудые гүрэнэймнай ажахы машинаар асаржа, маанадые хангадаг. Үргэн хэрэглэлэй эд бараа худалдаа наймаанай агентдэ захижа болохо байна. Ондоо газарта зөөхэдөө тэмээн ба морёор бэшэ, харин ашаанай машинаар һэеы гэрээ зөөжэ абаашадаг болонхойбди. Хонидыемнай зоотехник-селекционер, мүн ветеринар саг үргэлжэ ажаглан хаража байдаг.

Манай гүрэнэй ажахы тогтоһонһоо хойшонхи хорин табан жэлэй турша соо ехэ амжалта туйлаа. Бидэнэр өөһэдын орхоной үүлтэрэй хони бии болгообди. 1959 ондо шэнэ газар хахалагдаа һэн. Мүнөө 20 мянга шахуу гектарта шэниисэ таринабди. Тария худалдаха түсэб 1400 тонноор үлүүлэн дүүргэгдэв. Тиигэжэ МНР-эй Министрнүүдэй Соведэй Хүндэлэлэй грамота, 20 мянган түхэригэй шан абаһан байнабди.

Агуухэ Октябриин 50 жэлэй хүндэлэлдэ дэлгэрһэн социалис мүрысөөндэ бидэнэр гүрэнэй ажахынууд сооһоо нэгэдэхи һуури эзэлээбди. Ажахын тоосоондо ороһоорнай хоёр жэл болоо. Нёдондо жэлдэ миллион хахад түхэригэй сэбэр олзо оруулагдаа. Манай гүрэнэй ажахы хамтадаа 700 тухай хүн зонтой. Түбэймнай буусада арбан жэлэй һургуули, хоёр магазин, клуб, спортзал, телеграф, больница, электростанци баригданхай. Ехэ гостиницын барилга түгэсхэгдэхэеэ байна.

Угаа һонюуша хүнүүд байһан ажалша малшад дүй дүршэлыемнай халан абахын тула манайда хододоо ерэжэ байдаг.

— Манай гүрэнэй ажахы тухай бэшэхэдээ, ажалай түрүүшүүл гүрэнэймнай ажахыда олон гэжэ мэдээсыт гээд Адья намда хандаа һэн. Жэшээлхэдэ, һаалишан Хомбодой бүхы орон соогоо суутай болонхой. Нютагай үүлтэрэй үнеэдһээ һү ехээр һааһанай түлөө Сүхэ-Баатарай орденоор тэрэ шагнагдаһан байна. МНР-эй Ажалай Баатар Хохул зуун эхэ хониньһоо 125, миниихиһээ 15-аар олон хурьга абаһан байна. Орхоной үүлтэрэй хони бии болголгодо хабаадалсаһан манай главна зоотехник Дашцэрэн Гүрэнэй шангай лауреат.

Тэрэшэлэн маанадые һайнаар ажаһууна гэжэ хөөрэжэ үгыт. Манай 100 шахуу хүдэлмэришэн мотоциклнуудтай, дүрбэн хүдэлмэришэн хүнгэн автомашинатай, олон хүн велосипедтэй.

Бидэнэр ябахынхияа гараа барилсабабди. Энэ согтой баяртай, эршэ зоригтой монгол эхэнэртэй танилсаһандаа би баясанаб. Эрэгтэй, эмэгтэй ажалша малшад иимэнүүд байнал даа. Ямар ехэ анхаралтайгаар, хүндэтэйгөөр, өөрынгөө нэрые һанаха хүнүүдые хүндэлхэ мэдэрэлтэйгээр тэдэнэр хандадаг байна. Ажалда, байгаалида тэдэнэр ямар ехэ дуратайб. Монголой Арадай Республикын ехэ эрдэмтэдэй нэгэн академик Б. Ринченэй захин хэлэһэниинь һанаандам ороно. Улаан-Баатарһаа, Монголой түүхые, литература болон этнографиие һайн мэдэдэг Б. Ринчен иигэжэ зүбшэл үгөө һэн: «Манай жиирэй арадые һайса ажаглан харагты. Манай гайхамшагта хүнүүд тухай, бидэнэр монголнуудай шэнэ ажабайдал яажа байгуулжа, феодализмһаа капитализмын шатые алгасан социализмда дамжан оролгые манай арадай яажа бэелүүлһэн тухай хөөрэжэ үгыт».

— Манай арад наранай мандан гаража байхые угтадаг шэнгеэр социализмые баяртайгаар угтаа. Тиимэһээ бидэнэр эсэшэ сусашагүйгөөр ажалланабди,—гээд академик Б. Ринчен хэлээ һэн.

Эрхэ сүлөөдэ дуратай, ажалша бүхы монгол арадай һанал бодолые эдэ үгэнүүд харуулна. Ажалша эхэнэр, эхэ-герой Адья энэ арадай багахан хубинь болоно бшуу.

Ябаха дээрээ һэеы гэрэй хажууда бидэнэр фото-зурагуудаа буулгуулаабди.

— Зай баяртай!

— Совет ханинартамнай халуун амаршалга дамжуулыт!—гээд нарата талын һэеы гэрэй хүндэшэ эзэн эхэнэр ябаха дээрэмнай хэлээ.

В. УЛЬЯНОВ,
АПН-эй тусхай корр.
Улаан-Баатар—Москва.

Шэнэ КИНО

«ТҮРҮҮШЫН КУРЬЕР»

…дэ Мюнхендэ В. И. Ле…ихэһэн «Искра» гэжэ …жа эхилээ һэн. Хэнэй…ор тэрэ үеын револю…эмсэлэй хүсэеэ абажа …шэр сагта энэ газетые …Росси асаржа уншаг…раaха гээшэ айхабтар …эй хэрэг байгаа. Гэбэ…үтэдэ бэрхэшээлнүүдые … дабажа, энэ газетые …эн ангиин дунда дам…адаг эрэлхэг револю… … бии байгаа. Тэдэнэй …й «Түрүүшын курьер» …-болгар кинофилм соо ….

…һээ Болгариин Варна …он поездһоо залуухан …ельщица ба Конкордия … хайрсаг гартаа барин… Ехэ удаан болоодүй …хэн лэ хайрсагуудые … сэбэр шарайтай гоё … залуу хүн Варнаһаа …һон пароход дээрэ зог… ородой коммунистнууд… шадалаараа туһалжа …элхэг болгар револю… …ан Загубанский өөрөө …рэнэй мүртэ ороһон …агай тагнуулша-жан… Одессэ городто асараг…ра» газетын һураг ук…илэнхэй.

Тагнуулшадай анхаралда Конкордия басаганай танил студент Докумыга оронхой. Энэ хүн ёһото революционер бэшэ, хубисхалай тэмсэлдэ хооһон гоё үгэнүүдтэ обтожо оролсоһон, үнэн дээрээ аймхай һула амитан байшоо. Подполковник Критекиндэ кабинедтэнь дуудуулаад, энэ мэхэтэй хуушан тагнуулшанай мүшхэбэридэ оромсоороо, үнэн нюураа харуулжа, тэмсэлшэ нүхэдөө худалдаба: Варнаһаа нюусаар ерэһэн «Искрын» номернуудые угтан абадаг ородой революционернүүдэй нюуса адрес тагнуулшадта дуулгаа.

Болгар революционер Иван Загубанский оло дахин Варнаһаа Одессэ ерэжэ, «Искрын» үнэтэ шухаг номернуудые ород революционернүүдэй найдамтай гарта барюулаа. Оло дахин тагнуулшадай табиһан гүльмэ зангаһаа мултаржа гарана. Жэшээнь, Загубанскиин асарһан үнэтэ шухаг саарһатай түхэреэн коробко айхабтар шадабаритайгаар буляажа абабабди гэһэниинь, тэрээн соонь миин амтатай торт хэгдээтэй байжа, тагнуулшад баһал мэхэлэгдэһэнээ ойлгонод. Саашаа болохо бүреэ «Искрын» номернуудые Одессэ асаралга хүшэр болоно.

Хаанта засагай тагнуулшадай үсэдөөр мүрдэжэ эхилһэн энэ үеые фильм дотор олон һонирхолтой үзэгдэлнүүд гэршэлхэ юм. Илангаяа тэдэнэй нэгэнэй Варна город ошожо, болгар революционернүүдэй этигэлдэ орохо гэһэн ябуулгануудые харуулһан үзэгдэлнүүд ехэ һонирхолтой. Тэрэ үеын революционернүүдэй интернациональна уялгаяа ямар наринаар сахин тэмсэдэгэй гайхамшаг жэшээнүүд олон. Гэбэшье Одессэ бусажа ябаһан Загубанскида тагнуулшад харата муутай угтамжа бэлдэнэ. Үзэлөө урбаһан студент Докумыга Россин хаанта засагай тагнуулшадай захиралтаар Загубанскиин пароходһоо буухадань тэрэниие угтажа, найдамтай газарта абаашахам гэжэ мэхэлээд, полициинхидта сэхэ тушаана. Зүгөөр эрэлхэг революционер Загубанский тагнуулшадай харата муухай мүшхэбэридэ нэгэшье дабагданагүй, тэдэнэр Иван Загубанскиһаа нэгэшье хэрэгтэй мэдээсэл абажа шаданагүй. Загубанскиин ролиие залуу болгар артист Степан Данаилов наадахадаа, тэрэнэй ухаан бодол, сэдьхэл зүрхые гүнзэгыгөөр, хүсэл зорилгыень зүбөөр харуулжа шадаа.

Тус фильмые һонирхолтойгоор харанабди. Энэ хадаа манай Коммунис партиин алдарта түүхэдэ зорюулагдаһан, уласхоорондын хүдэлмэришэн ангиин бата бэхи холбоо харуулһан фильмүүдэй нэгэн болоно.

А. НИКОЛАЕВА.

Буряадай «Байгал» гэжэ дуу болон хатарай ансамблиинхид буряад хатар гүйсэдхэжэ байна

П. БУРМАКИНАЙ фото.

Мэргэжэлтын зүбшэл

ЗУМБАРААНУУДЫЕ ХЮДАГТЫ!

…зын мэрээшэ амитадай …ыда гарза хохидол …ынь мэдээжэ. Эдэнэр … бэлшээриин, таряалан… … гэмтээхэһээ, газарай …царгахаһаа гадна, эл…дбарита үбшэ тараадаг.

… эдэнэй эгээн ехээр …оуулдаг амитаниинь …анай орон доторхи 10 …ектар газар таряалан …раанууд үзэгдэнэ. Эдэ … бүри 90—100 мил…ригэй гарза хохидол … юм.

Буряад ороной 17,5 …тар таряалан дээрэ …ии. Түнхэнэй аймагта …, Захааминай аймагта …, Зэдын аймагта 2,5 …нгын аймагта 2 мян… таряалан дээрэ зум… …дайралдана. Тэдэнэр эгээ олоороо Захааминай аймагай газар дээрэ тоологдодог. Эндэ гектарай дунда зэргээр 148 нүхэн тоологдодог юм.

Зумбараанууд шэнэ газарай, харгы болон жалгануудай захаар байрлажа, саһанай хайламсаар үбһэ ногооной үндэһэ зулгаажа эхилдэг. Тэдэнэр тала дайдаар тэжээлэй хомор болоходо, таряаланда добтолон ороно. Эдэ амитад эгээн ехээр шэниисын ургаса гэмтээдэг юм. Тэдэнэр түрүүшээр һая бултайһан ургамалай эшэ эдидэг. Һүүлээрнь шэниисын эшэ таһа мэрэжэ, хоолосыень гэмтээнэ. Зунай турша соо бага зумбараа 4—8 килограмм, ехэ зумбараа 16 килограмм ороохо эдинэ. Гектар таряалан дээрэ 5—10 зумбараа бии байбал, ургасын 10 процентые гэмтээнэ. Харин гектарта 35—40 зумбараа бии һаа, ургамалай 74 процентые һалгаадаг байна. Зумбараанууд газарһаа уһа уудаггүй дээрэһээ ургамалай шииг нойтоор умдалжа, ехэ хохидол ушаруулна.

Зумбараанууд хабартаа 6—8 зулзагануудые түрэнэ. Тэдэнэр нэгэ доро 16 зулзага түрэжэ шадаха. Зулзагануудынь нэгэ һара эхэтэйгээ хамта байтаа болоод, һүүлээрнь нүхэ малтажа байрлана.

Эдэ амитад үтлөөгүүр эртэ, үдэшэ бэлшэдэг. Тэдэнэр намарай һүүл багаар нүхэндөө орожо, бүхэли үбэлдөө унтана.

Зумбараанууд үерэй үедэ ехэл олоороо үхэдэг. Гадна бүдүүн хүзүүтэ гэжэ амитад зумбраануудаар хооллодог байна. Эдэ амитадай нэгэ бүлэ жэлдээ 800 зумбараа барижа эдидэг юм.

Зумбараануудые хайшан гэжэ хюдаха хэрэгтэйб? Тэдэниие хорложо алахада ехэ һайн. Зумбраануудые иигэжэ алахын тулада таряалангаа тойруулан шангаар хорлогдоһон орооһо гоожуулха хэрэгтэй. Хурьһэндэ аммиагай уһа оруулхада зумбараанууд ехэ олоороо үхэдэг байна. Тэдэниие автомашинын уняар нүхэ руунь табижа, бүтөөжэ алаха хэрэгтэй. Гадна нүхэндэнь уһа шудхажа алажа болоно. Эдэ амитадай арһыень үбшэжэ абаха гээ һаа, тэдэндэ элдэбын хабхаануудые, занганuудые табиха, буудаха хэрэгтэй.

Зумбараануудтай тэмсэхын тула бүдүүн хүзүүтэ гэжэ амитадые агналгые хорюултай болгохо шухала.

Эдэ бүхы хүдэлмэринүүдтэ гаргашалагдаһан гаргашанууд хэды дахин бэеэ харюулагдадаг байна.

В. ПРЕОБРАЖЕНСКИЙ,
Буряадай хүдөө ажахын институдай багша.

Уран һайханай харалгаһаа...

Улаан-Үдэ хотын Советскэ районой залуушуулай уран һайханай коллективүүдэй харалга болоһон байна. Энэ харалга комсомолой 50 жэлэй ойе нэрэтэй сосолотойгоор угтаха гэһэн уряа доро үнгэргэгдөө.

Районой олонхи уран һайханай коллективүүд һайнаар хүдэлнэ гэжэ жюри тэмдэглээ. Хатарай олон номернууд үндэр сэгнэлтэ абаа. Шэлэй заводой коллективые магтамаар. Людмила Кондратьевагай табиһан хатарнууд илангаяа һайшаагдаа. Егоркин ба Храмовагай гүйсэдхэһэн чех арадай шог хатар үндэр сэгнэлтэдэ хүртөө. Таджик ба венгр арадай хатар мүн лэ гоёшоогдоо.

Дунда ба дээдэ һургуулинуудай дундаһаа багшанарай институдай коллектив шалгараа.

С. Б. Доржиевагай табиһан негр, буряад арадай залуушуулай хатар магтуулһан байна.

Педучилищиин коллектив мүн лэ һайн номернуудые харуулаа.

Электротехникумһээ олон хүн хабаадаа.

Гэбэшье дутагдалнууд бии.

«Электромашина» заводой, горпромторгын, 1-дэхи больницын, геологическа управлениин хатарай коллективүүд районой уран һайханай харалга дээрэ нэгэшье номер табяагүй. Зарим коллективүүд мүртэй бэлэдхэл хээгүй. Тусхайлбал, судна заһабарилгын заводой коллективэй гүйсэдхэһэн хатар һула байшоо.

Олохон коллективүүдэй репертуарта арадай хатар, танцанууд оруулагдаагүй. Сибириин ба буряад арадай хатаршье табигдаагүй.

П. АЮРЖАНАЕВ,
оперо ба баледэй театрай баледэй солист.

ЮРТЭМСЭ ДЭЭРЭ ЮУН БОЛОНОБ?

ФРАНЦИДАХИ ШАХАРДУУ ШАНГА БАЙДАЛ

Францидахи политическэ бэрхэшээл эгээн лэ ехээр шангадаад байна. Парижhаа мэдээсэлнүүдые бүхы дэлхэйдэхин hүүлшын хэдэн үдэрэй турша соо хүлеэдэг байгаа. Францидахи политическэ байдалай хурсадалгада президент де Голлиин майн 30-да хэлэhэн үгэ ехээр нүлөөлөө. Зүгөөр өөрынгөө үгэ соо де Голлиин зааhан оршон байдал тухай хамагай түрүүндэ хэлэхэ шухала болоно.

Политическэ оршон байдалые сэгнэхэдээ, Помпидугай правительство нэгэтэ бэшэ алдуу хэдэг байгаа гэжэ Францидахи оршон байдал харуулжа үгөө. Студентнүүдэй бүhалгаае дэмжэhэн ажалшадай ниитэ тэмсэлэй эхилхэдэ, арестовалагдаhан студентнүүдые сагааруулан табихабди гэжэ «намдууруулха» гээд правительство hанаашалhан байгаа. Бүхы орон дотор забастовочно хүдэлөөнэй дэлгэржэ, тэдэнэй экономическа эрилтэнүүдые хэхэhээ гадна, арадай правительство байгуулха политическэ уряануудые табижа байха үедэнь, ажалшадта зарим буултануудые хээд үнгэрхэбди гэжэ Помпиду найдаhан байгаа бшуу. Правительствын буултануудые буруушаахадаа, Франциин ажалшан арад салин хүлhэ бүри ехээр дээшэлүүлхэ, хүдэлмэриин неделие хорооходо, антисоциальна хэдэн хуулинуудые болюулха, «социальна дэбжэлтын ба демократиин талаар политическэ хубилалтануудые хэхэ» тухай эрилтэ хээ гээд Ажалай бүгэдэ ниитын конфедерациин мэдүүлгэ соо онсолон тэмдэглэгдэнэ. Арадай правительствые байгуулха эрилтэ хэhэн Компартиин ба ВКТ-гэй уряатайгаар Парижай үйлсэнүүдтэ майн 29-дэ болоhон манифестацида 800 мянган хүн хабаадаа.

Иимэ эрхэ байдалда хархис хүсэнүүд толгойгоо үндылгэжэ эхилээ. Правительственна олонхидой партинуудай — «Табадахи республикые хамгаалха демокрадуудай союз», «Бэеэ даанхай республиканецууд» гэжэ эмхинүүд «республикын президентдэ этигэжэ байhанаа» яаралтайгаар мэдүүлээ, «национальна нэгэдэлэй правительство» байгуулха тухай эрилтэнүүдые хээ. Баруунай үзэл баримталдаг бүхы партинуудай нэгэдэн жагсаха уряа бусад политическэ бүлэглэлнүүд табиhан байха юм.

Шэнэ правительствые байгуулха тухай асуудалай майн 29-дэ зүбшэн хэлсэгдэжэ байха үедэ президент де Голль гэнтэ «үгы болошоо». Париж шадарайнгаа байрада үглөөгүүр гаража ошоод, үдэшэ болотор бусажа ерээгүй. Һүүлдэ эли болоhоной ёhоор, президент сэрэгэй подразделенинүүдэй штабуудта ябаhан байгаа. Танкова болон парашютна десантнуудай Парижда эльгээгдэхээр бэлэн байhан тухай, «гражданска буhалгаануудые» дарахын тулада Баруун Германидахи француз сэрэгүүдэй эльгээгдэхээр бэлэн байhан тухай харин хэблэл мэдээсэнэ.

Хэдэн үдэрэй урда тээ өөрынгөө соносхоhон асуултые болюулhан тухайгаа Парижда майн 30-да ерэн сасуугаа де Голль радиогоор хэлэhэн байна бшуу. Ябаашье правительствые толгойлогшын тушаалда Жорж Помпиду үлэхэ гээд тэрэ онсолон тэмдэглээ. Забастовко хэжэ байhан 10 миллион хүнэй хэжэ байhан эрилтэнүүл тухай нэгэшье үгэ дурдангүйгөөр де Голль иигэжэ мэдүүлээ. «Хэрбээ хүсэ хэрэглэгдэдэг мүнөөнэй оршон байдалай үргэлжэлөө haань», дуугаа яаралтайгаар үгэлгэhөө ондоо хэмжээнүүдые абахаб!».

Президентын хэлэhэн үгые «дай соносхолго» гэжэ хүдэлмэришэн ангиин, зүүнэй үзэл баримталдаг бүхы хүсэнүүдэй организацинууд тоолоhон байха юм. Энэ баримтые Франциин Коммунис партиин хүтэлбэри сэхэ руунь тэмдэглэхэ зуураа, «ажалшадай аша туhада тааруу ёhотойл демократиие тогтоохын» түлөө тэмсэхээр шууд шиидэнги байhанаа Франциин Компартиин хүтэлбэри онсолон тэмдэглээ.

Ажалшадай эрилтэнүүдые хүсэдөөр хангуулхын түлөө забастовконуудые үргэлжэлүүлхыень Ажалай бүгэдэ ниитын конфедераци, профсоюзна бусад нэгэдэлнүүд ажалшадые уряална.

Францидахи ушар байдал уршагтайханаар лэ хүгжэжэ байна. Парижhаа абтаhан шэнэ мэдээсэлнүүдые бүхы дэлхэйн олониитэ анхаралтайгаар ажаглан харана.

Ойрын саг соо президент де Голлиин, Помпидугай ямар хэмжээнүүдые абаха байhан тухай хэлэхэнь бэрхэтэй байна. Гэбэшье ажалшадай эрилтэнүүдые хангахаар харюунуудые президент, правительство үгөөгүй. Тиимэ болохолоороо, орон доторхи мүнөөнэй оршон байдалда диилэнхи олон француздай дураа гуталгын энэ үндэhэн усадхагдаагүй.

ДЖОНСОНОЙ ПРАВИТЕЛЬСТВО МЭХЭ ГОХО ГАРГАНА

США-гай ба ДРВ-гэй түлөөлэгшэдэй уулзалгада хабаадалсажа байhан США-гай делегациие толгойлогшын орлогшо Вэнсдэ президент Джонсоной үгэhэн заабарида «ямаршьеб шэнэ юумэн үгы» гээд Сагаан байшангай түлөөлэгшэ хэлэhэн байна.

ДРВ-гэй газарые бомбодолгые, дайнай бусад бүхы ябуулгануудые эсэслэн, үгэ дуугүйгөөр болюулха тухай хэлсээнүүд гол асуудалые алгасан гарахые оролдоhон тактика США бэелүүлнэ.

«Вьетнамдахи илалтанууд» тухай стратегиингээ оройдоошье урагшагүй байhые мэдэбэшье, США-гай правительство иимэ политикые нэтэрүүгээр бэелүүлнэ. Тиихэтэй хамта американ командовани Вьетнамда бомбодолгонуудые шангадхана, Урда Вьетнамай патриодуудта эсэргүү сэрэгэй шэнэ ябуулгануудые хэнэ.

Иимэ эрхэ байдалда түрүүшын ээлжээнэй гол асуудал шиидхэхые баадхахадаа, ДРВ-гэй делегаци Париждахи уулзалга дээрэ ехэ тэсэбэри гаргана. «Али али талаhаа буулта хэхэ» тухай США-гай hанаа зүндэ ороогүйгөөр табидаг эрилтэнүүд ДРВ-дэ эсэргүү бомбодолгонуудые, бусад бүхы сэрэгэй ябуулгануудые болюулангүйгөөр хоёр талын hонирходог ондоо асуудалнуудаар хэлсээ хэхэ арга олгоногүй.

БАРУУН ГЕРМАНИДА ОНСО ХУУЛИНУУД БАТАЛАН АБТАБА

Онсо хуулинуудые hайшаалгые зүбшэн хэлсэhэнэй hүүлээр Бонниско парламентын доодо палатын бундестагай майн 30-най заседаниин hүүлээр тэдэниие морин ба ябаган полициин отрядууд улам олоороо хүреэлэн хамгаалжа байгаа. «Зүбшэн хэлсэлгэ» зонхилхы партинуудай — Христианско-демократическа союзай ба Социал-демократическа партиин зонхилхы этэгээдүүдэй эдэ хуулинуудые абаха тухай эртээнhээ үгэеэ ойлголсоhон дээрэhээ ёhо тэдысэ үнгэрhэн байна. ФРГ-гэй ээзэд баяшуул мүнгэ зоори гамнангүйгөөр орон дотороо сэрэгэй-политическэ ёho гурим тогтоохо гэжэ оролдоно.

Хуулинуудые зүбшэн хэлсэлгэ бундестагта июниин тэн багаар зүбшэн хэлсэгдэхээр хараалагдаhан аад, майн эсэстэ бэелүүлэгдэhэн байгаа гэжэ мэдээжэ. Энээнэй тулада канцлер Кизингер Испани ба Португалида ошохоор хараалhан болзороо хойшолуулха баатай болоhон байна. Онсо хуулинуудые баталан абалгые орон дотор ехээр буруушаадаг болоод байhан дээрэhээ иимэ шиидхэбэри яаралтайгаар абтаhан байна бшуу. Предприятинуудта болодог забастовконуудhаа, олониитын демонстрацинуудhаа, студентнүүдэй үлэсхэлэн байдал соносхолгоhоо дулдыдан, Баруун Германиин засагаархид айжа түбэгшөөжэ оронхой.

Энээнтэй дашарамдуулан Баруун Германиин профсоюзуудай шууд сэхэ бэшэ, хоёр нюур хараhан ябуулгануудые тэмдэглэнгүй гаража болохогүй. Хуулинуудые баталан абалгые буруушаанабди гэжэ hүхирэлдэдэг байбашье, ФРГ-гэй профсоюзуудай нэгэдэлнүүд ФРГ-гэй хэдэ хэдэн газар нютагуудай организацинуудые мэдэрхэhээ арсаhан байна.

Тиимэ болохолоороо, онсо хуулинууд удахагүй хүсэндөө ороxo. Англиин «Морнинг стар» гэжэ газетын hанамжалан хэлэhэнэй ёhоор, түрэл орондоо, хилын саана демократиин үлэгдэлнүүдые усадхаха үндэhэ hуури Бонной хүтэлбэрилэгшэдтэ олгохо байна.

«Онсо хуулинууд хооhоролто дайн байлдаанда дэлхэйе хоёрдохёо оруулhан Германиин империализмын эгээн лэ ээрхэг түримхэй этэгээдүүдтэ зам сэбэрлэжэ үгэхэ гээд ТАСС-ай майн 29-дэ тунхаглагдаhан мэдүүлгэ соо хэлэгдэнхэй. «Өөhэдынь хэрэгтэ хамааралсахагүй» тухай бонниско засагаархидта советскэ мэдүүлгэнүүдэй хэгдэhэн тушаа бонниско засагаархидай шууяа гаргаашье haань, иимэ хуулинуудые гаргалга ФРГ-гэй дотоодын хэрэгүүдтэ хамаатайшье haа, эдэ хуулинууд Европын бусад арадуудай аша туhые дайралсана.

ФРГ-дэ «милитаризмын, үhөө нэхэхые эрмэлзэгшэдэй, шэнэ ёhоной нацизмын хүсэнүүдэй ургалтатай Советскэ Союз эбсэжэ шадахагүй. Эб найрамдалые, Европын арадуудай амгалан байдалые хэзээдэшье эбдэхэгүйн тулада эдэ хүсэнүүдэй зэhэнги байха бүхы шухала хэмжээнүүдые эб найрамдалда дуратай бусад хүсэнүүдтэй хамта абахаар бэлэн байна» гээд ТАСС-ай мэдүүлгэ соо хэлэгдэнэ.

С. ИВАНОВ,
А. РАЧКОВ.
(ТАСС).

ФУТБОЛ

ЭЭЛЖЭЭТЭ ТЭНСЭЛГЭ

Энээнэй урда тээхи наадаяа «Сэлэнгэ» команда ямараар үнгэргөө hэм гэжэ манай газетэ дээрэhээ уншаhан байхат. Тиимэhээ уржадэр стадион дээрэ сугларагшад иигэжэ найдаhан, эжэлүүдгүй хүлеэhэн байгаа ёhотой: «Одоолшье манайхин шүүхэнь бэзэ. Өөрынгөө талмай дээрэ наадажа байгаал, хэды болотор тэнсэхэ юм».

Иигэжэ найдаhаниинь гайхалгүй. Харин манай футболистнуудтай наадахаяа ерэhэн Кемерово городой «Кузбасс» команда шүүгдэхэ хэбэргүй байhаниинь мүн лэ эли. Яахадааб гэхэдэ, майн 29-дэ Красноярскын «Рассвет» командатай наадахадаа 1:5 тоотойгоор шүүгдээ hэмнай. Тиихэдэ турнирна таблицадашье hайн байдалтай бэшэ, аяар арбан зургаадахи hуури эзэлжэ ябана бшуу. Ушар иимэhээ айлшадай добтологшод наадынай эхилэмсээр лэ добтолсогоогоод абаа. Зүгөөр Улаан-Үдын футболистнууд наадынай түрүүшын хахадта яhалашье оло дахин ворота руу бүмбэгэ сохиhон юм. Харин «Кузбассай» шадамар бэрхэ вратарь командаяа хэдэ дахин абарhан байха юм.

Майн 29-дэ наадаhандаал мэтэ «Сэлэнгын» добтологшод футболдо дуратайшуулайнгаа сэдьхэл хангаагүй бшуу. Усалтаhан Бабурин, Котельников гэгшэдэй орондо шэнэ хүбүүд наадаа. Энэ hэлгэлтэhээ б... гараагүй.

Энэ уулзалга тэнсэлгэ... байна. Алинайньшье ворот... бэгэ ороогүй—0:0. Арба... hанайнгаа hүүлээр «Сэлэ... да 11 очкотой болобо. У... данда Барнаул городой «... мандатай манайхид уулза... наадан июниин 6-да боло...

С. БА...

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: наа... үе харуулагдана.

Л. ХАЙДУРОВА...

ПРАКТИКАДА ГАРАХАН...

Буряадай Доржи Банзаровай нэрэмжэтэ багшанарай институдай түүхэ ба хэлэ бэшэтэй, физико-математическа болон бусад факультедүүдэй 2-дохи, 3-дахи курсын студентнэр зунайнгаа сессиин шалгалта тушаажа захалбад.

Эдэ курсын студентнэр шалгалтаяа тушаагаад, июниин эхеэр городой болон хүдөө hургуулинуудай пионерэй лагерьнуудта практика гараха зорилготой. Пионерлагерьнуудта тус курсын студентнэр вожатануудаар хүдэлжэ, тусхай практика гараха байна.

Институдай буряад таhагай 11-дэхи группын студентнэр зунайнгаа сессиин шалгалта hайн сэгнэлтэтэйгээр тушаажа байна. Жэшээлхэдэ, студентнэр Вл. Ринчино, Ф. Шагжиев, Г. Цыренова болон бусад түрүүшынгээ шал... хим» гэhэн сэгнэлтэтэ... гаад байна. Тус группы... нэр үнгэрhэн үбэлэй се... химээр дүүргэжэ, түү... бэшэгэйнгээ факультет... дэхи hуури эзэлhэн бай...

hаяхан тус групп... нэр сугларжа, мүнөө з... нерэй лагерьнуудта г... тика үнгэргэхэ тухай... хэлсээ. Энэ хэлсээнд... кын кафедрын багша Н... нова аша туhатай за... дентнэртэ хэлэжэ үгэhэ...

В. ЧИ...

АХА ДҮҮГЭЙ НЭГЭДЭЛ

БЕРЛИН. (ТАСС). СЕНГ-гэй ЦК-гай Нэгэдэхи секретарь, ГДР-эй Гүрэнэй Соведэй Түрүүлэгшэ Вальтер Ульбрихт түрүүтэй Германиин Демократическа Республикын партийно-правительственна делегациин Советскэ Союзда айлшалга тухай ГДР-эй июниин 1-дэ гараhан газетэнүүд гол түлэб бэшэhэн байна. «Нойес Дойчланд», «Берлинер цайтунг», «Нойес цайт», «Дер морген», «Национальцайтунг», «Юнге вельт» гэжэ газетэнүүд СССР-тэ делегациин айлшалга тухай коммюникегэй хүсэд текстые толилходоо, Европодо эб найрамдал, аюулгүй байдал хангахын түлөө хоёр ороной тэмсэлдэ энэ айлшалга угаа ехэ удха шанартай гэжэ онсолон тэмдэглэнэ. Москвадахи уулзалгануудай хани халуун оршон байдалда үнгэрhые хэблэл тэмдэглэнэ. Делегациин айлшалга тухай ГДР-эй радио, телевидени дамжуулгануудые хэлсэнэ.

«Хани барисаан ба хүсэд нэгэн али hанал бодол» гэhэн гаршаг доро коммюникегэй хүсэд текстые «Нойес Дойчланд» толилhон байна.

«ГДР-эй ба СССР-эй хэлсээн хоёр ороной аха дүүгэй нэгэдэлые дахяад лаблан харуулба» гээд «Берлинер цайтунг» онсолон тэмдэглэнэ.

Бонной милитарис-үhөө нэхэхэ хараа шэглэлые, Баруун Германида милитарис-полицейскэ диктатура тогтоолгодо хүргэхэ онсо хуулинуудые буруушаажа коммюнике соо хэлэгдэhэн үгэнүүдые газетэнүүд онсолон тэмдэглэhэн байна.

ТЕЛЕФОН · ТЕЛЕГРАФ · РАДИО ХИЛЫН СААНАhАА

Патриодуудай амжалта

ХАНОЙ. (ТАСС). Урда Вьетнамай Арадай сүлөөрэлгын зэбсэгтэ хүсэнүүдэй сэрэгшэд США-гай, тэрэнэй союзнигуудай сэрэгүүдые горитойхон хохидолдо оруулжал байhаар. Освобождение агентствын дамжуулгада үндэhэлэн ВИА агентствын мэдээсэhэнэй ёhоор, майн 19-дэ дүүрэhэн хоёр неделиин турша соо сүлөөрэлгын хүсэнүүдэй подразделенинүүд Сайгон-Задинь нютагта, тэрэ шадарай районуудта болоhон байлдаануудай үедэ дайсанай 20.000 солдат, офицерые усадхаhан, шархатуулhан, плендэ абаhан байна. Урда Вьетнамай патриодууд мүн лэ энэ үе соо 900 гаран сэрэгэй автомашина гэмтээгээ, 300 самолёт буудажа унагаагаа.

Ээрхэг түримхэйшүүлэй гэмтэ ябуулганууд

ХАНОЙ. (ТАСС). Американ ээрхэг түримхэйшүүл Вьетнамда шэнэ гэмтэ ябуулгануудые хэнэ. Энээн тухай Вьетнамда американ империалистнуудай хэжэ байhан гэмтэ ябуулгануудые мүрдэхэ талаар комиссиин коммюнике соо хэлэгдэнэ. Хойто Вьетнамда майн 1-hээ 15 хүрэтэр американ империалистнуудай хэhэн гэмтэ ябуулганууд ВИА агентствын дамжуулhан коммюнике соо буруушаагдана.

Хойто Вьетнамые «бомбодолгые хизаарлаха» тухай мартын 31-дэ США-гай президент Джонсоной соносхоhон сагhаа хойшо демилитаризованно зоноhоо Тханьхоа хүрэтэрхи ДРВ-гэй нилээд ехэ хубиие американ авиаци шангаар добтолжол байhаар гээд коммюнике соо онсолон тэмдэглэгдэнхэй.

Майн түрүүшын 15 үдэрэй турша соо Хойто Вьетнамай хүн зоной hуудаг 600 гаран районуудые, экономическа барилгануудые бомбодожо, фугасна ба удаан боложо тэhэрдэг 14.000 бомбые Тханьхоаhаа Куангбинь хүрэтэр хаяа гээд коммюнике соо хэлэгдэнэ. Американ авиаци үдэр бүхэндэ ДРВ-дэ дунда зэргээр 111 дахин добтолдог байгаа.

Американ самолёдууд Нгеан ба Хатинь провинцинуудта үшөө хоёр hургуули hандаргаа, Хатинь провинцида хоёр медпунктые бомбодоо, 15 хүдөө ажахын кооперативта добтолоо.

Хүн зоной hуудаг районуудые шангаар буудахынгаа хажуугаар, американ империалистнууд ДРВ-дэ эсэргүү бусад сэрэгэй ябуулгануудые хэжэл байhаар гээд коммюнике соо онсолон тэмдэглэгдэhэн байна.

Үгытэйшүүлэй эрилтэнүүд

ВАШИНГТОН. (ТАСС). Американ ниислэлдэ татагдаhан майханууд соо байhан «үгытэйшүүлэй айшалгада» хабаадагшадай колоннонууд США-гай элүүрые хамгаалгын, гэгээрэлэй ба социальна хангалгын министерствэнүүдтэ майн 31-дэ ошоhон байна. Үгытэй американецуудые медицинскэ талаар хангалгые hайжаруулха, үгытэйшүүлэй үхибүүдтэ эрдэмдэ hураха арга олгохо, бүхы үгытэйшүүлые социальна талаар хангалгын гурим hайжаруулха тухай өөhэдынгөө хэhэн эрилтэнүүдые шагнахыень министр У. Коэндэ ойлгуулхын тулада тэдэнэр ехэ хүсэлэл оролдолго, тэсэбэри гаргаха баатай болоhон байна.

«Үгытэйшүүлэй айшалга» эмхидхэгшэдэй бүлэг священник Абернете түрүүтэйгээр юстициин министр Кларктай уулзажа, майханууд соо байрлажа байгшадые хамгаалха хэмжээнүүдые абаха тухай тэрээндэ эрилтэ хээ. Тэдэнэй эрилтэнүүдыень хаража үзэхэ гэhэн найдуулгаар лэ Кларк хизаарлаhан байха юм.

Үгытэй американецуудай hанамжые шагнахыень президент Джонсониие уряалжа, Сагаан байшангай үмэнэ үшөө нэгэ бүлэг үгытэйшүүл демонстраци хээ. Демонстрацида хабаадаhан зургаан хүн арестовалагдаhан байна. Бусадыень полици намнан тараагаа.

Испаниин студентнүүд буhалгаална

ПАРИЖ. (ТАСС). Испаниин ниислэлэй гол үйлсэнүүдэй нэгэндэ студентнүүдэй шэнэ бүхэлэлтэнүүдые хэхэ hэдэлгэ гаргахадань нэгэ талаhаа студентнүүдэй ба хүдэлмэришэдэй, нүгөө талаhаа полициин хоорондо шэнэ тулалдаан болоо гээд Франс пресс агентство Мадридhаа мэдээсэнэ.

Неделиин турша соо Мадридай университедэй гурбан факультет хаагдаhан байна. Дээдэ hуралсалай гурим демократическа шэнжэтэй болгохо эрилтэ хэдэг студентнүүдэй хүдэлөөниие хашахын тулада засагаархид эдэ хэмжээнүүдые абаhан байна юм.

Харата ааша таhалдуулагдаба

АММАН. (ТАСС). Шейх Хусейн гэжэ хүүргэ шадар (Иордан мүрэнэй нугын хойто талын хуби) Иордан мүрэнэй зүүн эрье дээрэ гарахые оролдоhон [illegible] Иорданиин сэрэгүүд майн 31-дэ таhалдуулhан * байна. Иимэ харата муухай ябуулга хэхые hэдэhэн Израилиин харуулай сэрэгүүдтэ haад ушаруулhан Иорданиин сэрэгэй түлөөлэгшэ эндэ мэдээсэнэ.

Генеральна Ассамблейн Нэгэдэхи комитедтэ

НЬЮ-ЙОРК. (ТАСС). Ядерна зэбсэг тараан дэлгэрүүлхэгүй тухай бүри наринаар тодологдоhон, нэмэлтэнүүдые оруулагдаhан проектые 18 ороной түлөөлэгшэдhөө бүридэhэн комитедэй түрүүлэгшэнэр Генеральна Ассамблейн Нэгэдэхи комитедэй үзэмжэдэ майн 31-дэ табиhан байна. Тэрэнэй hүүлээр комитет ядерна зэбсэг тараахагүй тухай асуудал саашадань зүбшэн хэлсээ.

Нэгэдэхи комитедтэ боложо байhан хөөрэлдөөнэй угаа шухала байhые заахадаа, советскэ делегациие толгойлогшо СССР-эй Гадаадын хэрэгүүдэй министрэй нэгэдэхи орлогшо В. В. Кузнецов иигэжэ онсолон тэмдэглээ. Ядерна зэбсэг саашадань тараахагүй, атомай хүсые имагтал хүнүүдэй амгалан ажалда зорюулхаар хэрэгые эрхилхэ эрмэлзэлгэтэй байhанаа делегацинуудай диилэнхи олонхинь эли тодоор харуулаа.

Договорой проектын зарим дүримүүд ба энэ договорые hайшааhан Генеральна Ассамблейн резолюциин проектдэ үгэ хэлэлгын үедэ олон делегаци ажаглалта хээ гээд СССР-эй түлөөлэгшэ мэдүүлhэн байна.

Наринаар шэнжэлэлгэнүүдэй хэгдэhэнэй hүүлээр Генеральна Ассамблейн резолюциин проектдэ зарим забаринууд, тодорхойлолтонууд оруулагдаhан байха юм.

Атомай хүсэ амгалан ёhоор хэрэглэлгэдэ хамаатай договорой 4-дэхи статьяда шэнэ заабари оруулагдаа. Договорто хабаадагшад научно-техническэ мэдээсэлнүүдые бүрин хүсэдөөр абалсажа байхаhаа гадна, ядерна түхеэрэлгэнүүд ба материалнуудые абалсажа байха гээд тэрээн сооньхэлэгдэнэ.

Договорто хабаададаг аад, илангаяа ядерна зэбсэгтэй болоогүй гүрэнүүдэй газар дээрэ ядерна хүсые амгалан зорилгоор хэрэглэлгые саашадань хүгжөөлгэдэ туhалха талаар договорто хабаададаг оронууд харилсаа холбоо байгуулха ёhотой гээд 4-дэхи статьяда оруулагдаhан нэмэлтэ соо онсолон тэмдэглэгдэнэ.

Бүхы hанамжануудай наринаар шэнжэлэгдэhэнэй үндэhөөр буу зэбсэг хуряалгада бүри ехээр туhалха зэргэтэй тодорхойлолгонууд договорой проектдэ мүн лэ оруулагдаа гээд В. В. Кузнецов үргэлжэлүүлэн хэлэhэн байна.

Ядерна зэбсэг тараахагүй тухай асуудал зүбшэн хэлсэлгэ түгэсхэлэйнгөө шатада мүнөө ороод байна гэхэдэ болохо гээд СССР-эй түлөөлэгшэ онсолон тэмдэглээ. Ядерна зэбсэг тараахагүй тухай 29 гүрэнэй резолюциин проектые дэмжэхыень ООН-ой гэшүүн бүхы оронуудые советскэ делегаци уряална.

Ядерна зэбсэг тараахагүй тухай договор түргэнөөр баталалгые дэмжэhэн үгэ БССР-эй түлөөлэгшэ Белоруссиин ССР-эй Гадаадын хэрэгүүдэй министр А. Е. Гуренович хэлээ.

Договорой проектдэ оруулагдаhан тодорхойлолтонуудые, нэмэлтэнүүдые hайшаахадаа, договорой проектые hайшааhан резолюциин авторнуудай тоодо Нигери мүнөө оролсожо шадаха гээд Нигериин түлөөлэгшэ А. С. Коло соносхоо.

Тэрэшэлэн Шэнэ-Зеланди, Итали резолюциин проектын авторнууд бололсоо, тиигэжэ тэдэнэй тоо 32 болоhон байна.

Нэгэдэхи комитедтэ болоhон зүбшэлгэнүүдэй үедэ договорой проект тушаа хэгдэhэн ажаглалтанууд договорой гол дүримүүдые шангадхажа үгэнэ гээд США-гай түлөөлэгшэ Голдберг мэдүүлээ.

Үhан ехээр үерлэнэ

ДЕЛИ. (ТАСС). Хадануудта саhанай хайлаhанhаа уламжалан, Брахмапутра мүрэнэй, тэрэнэй аса hалаануудай үерлэжэ халихада Ассам штадта (ороной зүүн хойто хуби) 150 мянга гаран хүн гэр байргүй үлөө. Мүн лэ үерhөө уламжалан, түмэр замай харилсаан, шоссейнэ харгыгаар ябалга таhалдаа, телеграф ба телефонно холбоондо haад ушаруулагдаhан байна.

УРДА ВЬЕТНАМ. Арадай сүлөөрэлгын зэбсэгтэ хүсэнүүдэй сэрэгшэд американ далайн-сэрэгэй пехотын хамгаалжа байhан бүхэлэгдэhэн пунктые добтолжо ябана. ВИА-гай—ТАСС-ай фото

ҺҮҮЛШЫН ХОНХ...

hаяхан Толтын дунда hургуулиин арбадахи классай hурагшадта hүүлшын хонхо үгтөө. Энэ занщалта болоhон hүүлшын хонхо үгэлгэдэ hургуулиин үхибүүд, багшанар, түрэлхид олоороо сугларжа, баярай үгэнүүдые хэлэдэг гээшэ.

Сугларагшадай урда hургуулиин директор Д. Т. Замбалов түрүүлэн үгэ хэлэжэ, арбадахи классай hурагшадта хандан, гүрэнэй шалгалта hайн сэгнэлтэтэйгээр тушаажа, ажабайдалай үргэн замда гарахыень уряалба. Арбадахи «а», «б» классуудта hуража байhан 68 hурагшад бүлтэ экзамен бариха эрхэтэй болоо. Тэдэнэй дунда алтан, мүнгэн медальнуудта хүртэжэ боломоор бэрхэ hурагшад олон юм.

Арбадахи классай hур... гуулиин комсомолой ор... секретарь В. Алеев, h... Котовщикова, Б. Бу... бусад үгэ хэлэхэ зуура... парти, арад зондоо з... луун баярые хүргэжэ, а... рюулжа шадаха хүнү... бди гэжэ шахаа танга... бэд.

Арбадахи классай... классай hурагшадта ха... бан жэл үнгэрөөд бай... hуурида орохот, тии... шадалаа гаргажа hура... урибад.

Энэ болоhон баяра... дээрэ олон багшана... хид hайн hайхан үгэн... hэн байнад.

Б. БИ...

Түнхэн.

ПРАВДА БУРЯТИИ

Мүнөөдэрэй номерто:

Нэгэдэхи хуудаhанда: «Зунай дүрбэн hарада үнеэн бүриhөө 1000 килограмм hү hаахын түлөө мүрысэе» гэhэн гаршаг доро материалнууд. «Ажалай гвардеец» гэhэн Г. Харченкын статья. ТАСС-ай шухала мэдээсэлнүүд.

Хоёрдохи хуудаhанда: «Хирпинсэ үйлэдбэрилгэ hайжаруулха» гэhэн А. Куклинай статья. Түрэл орон доторнай.

Гурбадахи хуудаhанда: «Эхин hургуулиин хүгжэлтын шэнэ шата» гэhэн hургуулиин асуудалнуудаар статья. Дэлхэйн hонин. Редакцида ерэhэн бэшэгүүд.

Дүрбэдэхи хуудаhанда: Буряадай республикын большевистскэ хэблэлэй 50 жэлэй ойдо зорюулагдаhан материал. Нютаг нютагай hонин. Спорт.

САГАЙ УЛА...

Улаан-Үдын авиамет... дээсэhэнэй ёhоор, мүнөө... ка доторнай бага зэргэ... байха, зарим нютагуудт... Зүүн хойто зүгhөө hу... хилха, Ахын ба Түнхэн... та шанга hалхин болох... Байгал шадарай аймагу... бусад аймагуудта 21—2... лаан байха. Улаан-Үдэ... —6, үдэрынь 23—25 г... байха.

Июниин 5, 6-да респу... най бага зэргэ үүлэтэ... зарим нютагуудта бороо... леэгдэнэ. Баруун тээ... hалхин болохо. Байгал... дөө 3—8 градус, үдэр... градус, урда аймагуудта... дүс дулаан байхаар хүл...

Редактор Ц. Ц. ЦИ...

Манай адрес, телефон...

г. УЛАН-УДЭ, ул. Ленина, 35. Телефоны: редактора... приёмная—54-93, зам. редактора—68-08, зам. редак... 62-62, ответ. секретаря—50-52, зам. ответ. секретаря... отделы: партийной жизни—60-91, сельского хозяйства... 63-86, пропаганды и агитации—56-23, промышлен... строительства—61-35, советского строительства и быта... культуры и школ—60-21, писем и рабселькоров—67-... формации—34-05, общественная приёмная—56-62, ... бюро—57-63, фотолаборатория—33-61.

Гор. Улан-Удэ, типография Управления по печати ... вете Министров БурАССР.

Н-04546. Зак. №...